

Orman ve Av

2023 | Temmuz-Ağustos | 4 | Cilt 101

ISSN: 1302-040X

Orman Olimpiyatı

6 >>

Akbelen Dosyası

10 >>

Orman Yangınları ile
Mücadelede Silvikültürel
Tebirler

23 >>

Sıra Dışı Bir
Ağaçlandırma Öyküsü

31 >>

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR
YAYIMLANIR.**

Yıl: 2023, Temmuz-Ağustos, Sayı:4 Cilt:101
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN

Ahmet Hüsrev ÖZKARA

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hüseyin AYTAÇ

EDİTÖR

Doç. Dr. Murat ALAN

muratalan@yahoo.com

YAYIN KURULU

Dr. Öğr. Üyesi Adil ÇALIŞKAN

Orm. Yük. Müh. Hayriye ERTUĞRUL

Dr. Öğr. Üyesi H. Batuhan GÜNŞEN

Doç. Dr. Mehmet ÖZALP

Orm. Yük. Müh. Niyazi ÖZÇANKAYA

Öğr. Gör. Cansu ÖZTÜRK

Doç. Dr. Fatih TEMEL

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

CUMHURİYET MAH. TUNA CAD. NO: 5/8 KIZILAY
06420 ÇANKAYA / ANKARA / TÜRKİYE

TEL-FAKS

0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

tod1924@ormancilardernegi.org

TASARIM / BASKI

Kuban Matbaacılık Yayıncılık

KAPAK FOTOĞRAFLARI

Ön Kapak
Karikatürist / İllüstratör Oğuz DEMİR

İç Kapaklar
Hayriye ERTUĞRUL

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
TOD Genel Merkez Etkinlikleri	2
Akbelen Dosyası	10
Orman Yangınları İle Mücadelede Silvikültürel Tedbirler	23
Ormanlarımızın Önemi Çevreye Etkileri ve Orman Yangınları	26
Orüs Anıları	29
Sıradışı Bir Ağaçlandırma Öyküsü	31
Anılar ve ACILAR	33
Çahırlar	39
Türkiye'nin Kuşları	41
Briç Köşesi	44
Kitap Tanıtım	47

EDİTÖRDEN

Doç. Dr. Murat ALAN

Çok Değerli Orman ve Av Okurları,

Türkiye’de sadece orman ve ormancılıkla ilgili gündem bile oldukça yoğun. Bu gündemlerden birisi ile ilgili 07.08.2023 günlü Kabine toplantısından sonra Cumhurbaşkanının aynı tarihli Gazete Duvar’da yer alan açıklamasından bir bölüm aşağıdaki gibiydi:

“Son 21 yılda Türkiye toplam 6 milyar 572 milyon fidanı toprakla buluşturarak, bu alanda kırılması zor bir rekora imza atmıştır diyen Erdoğan Muğla Akbelen’de maden için yapılan ağaç kesimine direnenleri hedef aldı, biz çevreci görünümlü marjinallere aldırıyoruz, işimize bakıyoruz” ifadesini kullandı.

Bu açıklama ormancılıkla ilgilidir. Birincisi, *“6 milyar 572 milyon fidanı toprakla buluşturmak.”* 6.572.000.000 adet fidan 21 yıla bölündüğünde, yılda yaklaşık 312.952.000 adet fidan etmektedir. OGM karaçam ve sarıçamda 3.00x1.50, sedirde 3.00x2.00, kızılçamda 3.00x2.00, meşede 2.00x1.50 ve kayında 1.60x0.60 m aralık mesafe kullanmaktadır. Aralık mesafeyi ortalama olarak 3.00x1.50 m aldığımızda, bir fidan için 4.5 m² alan gerekmektedir. Dikildiği iddia edilen 312.952.000 adet olan yıllık fidan sayısını, bir fidan için gereken ortalama değer 4,5 m² ile çarptığımızda 1.408.284.000 m² (140.824 ha) alanda ağaçlandırma yapıldığı hesaplanmış olur. OGM 1946’dan bu yana, yılda ortalama 33.400 ha alanda ağaçlandırma yapmıştır. En yüksek yıllık ağaçlandırma 1988 yılında gerçekleşmiştir (119.000 ha). Son 21 yılın (2002-2022) ortalaması ise 36.000 ha olmuştur. 140.824-36.000=104.824 hektarlık alan, **ortada olmayan yıllık ağaçlandırma** olarak bildirilmektedir. Dolayısıyla 21 yıl için 2.201.304 ha alana karşılık gelir. Ortada olmayan 2.201.304 ha ağaçlandırma, yaklaşık olarak Cumhuriyet Döneminde yapılan toplam ağaçlandırmaya eşit olmaktadır. Bu bilgileri üreterek, Cumhurbaşkanının böyle bir açıklama yapmasına yol açan her kimse, onları kınıyoruz.

Değerli okurlar, yukarıda Cumhurbaşkanının açıklamasındaki ikinci konu Akbelen’de yapılan orman kesimidir. Orada yaşayan köylülerin 4 yıl-

dır direnmesi nedeniyle, Akbelen konusu Türkiye gündeminde geniş bir yer bulmuştur. Yoksa pek çok yerde olduğu gibi ağaçlar kesilir, ilgili şirket/şirketler de madeni çıkarırlardı. Akbelen Ormanı ile ilgili ilerleyen sayfalarda bir bölüm bulacaksınız. Konunun uluslararası boyutundan kısaca söz etmek istiyoruz.

Akbelen konusunun, Türkiye ve Dünya’da izlenen politikaların bir yansıması olduğunu belirtmek gerekiyor. 01.11.2021 tarihli Anadolu Ajansı’nın haberinde; *“Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Kurum, Paris Anlaşması kapsamında Türkiye’ye 3 milyar 157 milyon dolarlık kaynak sağlandığını”* belirterek, *“Yeşil kalkınma için yeşil üretim için bu kaynağı 3 sene içinde kullanacağız.”* şeklinde bir açıklama yer almaktadır. Diğer yandan Dışişleri Bakanlığının genel ağ sayfasında Paris Anlaşmasına göre Türkiye’nin 2030 için %21 olan artıştan azaltım hedefini %41’e yükselttiğini, 2053 için sıfır salım taahhüt ettiği görülmektedir (<https://www.mfa.gov.tr/paris-anlasmasi.tr.mfa>). Bu kapsamda Türkiye’nin kömürlü termik santraller yerine fosil yakıtın alternatifi olabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarını yaygınlaştırarak, 2053 yılında termik santralleri kapatması gerekmektedir. Nitekim Paris Anlaşmasından sonra Dünyada kömürlü termik santral planlarının %75’inin iptal olduğu bildirilmektedir. Akbelende’ki termik santrallerden elde edilen elektrik, Ülkemizdeki toplam üretimin sadece %2’si olduğu halde, 78 ha ormanlık alan ve parasal değeri ölçülemeyen ekosistem feda edilmektedir. Böylece yerine konulması mümkün olmayan ekosistemin bozulması, termik santralin çevreye vereceği zarar ve kömür çıkarılması sonucu yöredeki su kaynaklarının yok olması yanında uluslararası taahhütler de rafa kaldırılmaktadır. Neden?

Bu sayıda; TOD Genel Merkez etkinlikleri, Akbelen dosyası ile üyelerimizin anıları ve teknik görüşlerinden oluşan yazılar sizleri bekliyor.

İyi okumalar.

TOD Genel Merkez Etkinlikleri

PROF. DR. UÇKUN GERAY ÖDÜLLERİ VERİLDİ

Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu aldığı kararla; orman fakültelerinin orman mühendisliği ve orman endüstri mühendisliği bölümlerinden ilk üç sırada mezun olanlara 2023 yılında Prof. Dr. Uçkun GERAY ödülleri verileceği bildirilmiştir.

Bu yıl ilk kez yapılan ödül dağıtım törenlerinde, orman fakültelerimizden mezun olan ve başarı sıralamasında ödül almaya hak kazanan öğrencilerimize, okul mezuniyet törenlerinde Derneğimizin Fakülte Temsilcilerinin de katılımıyla Prof. Dr. Uçkun GERAY ödülleri takdim edildi. Yönetim Kurulu olarak, genç meslektaşlarımızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Berkan YENİÇERİ, ikincisi Bahar TUNÇER ve üçüncüsü Metehan ÖZYILMAZ olmuştur.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Zehra İNAN, ikincisi Betül ÖZAR ve üçüncüsü Yaren Gökçe İLER; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Gulzira GULMURATOVA ve ikincisi Muhammet MEREDOV olmuştur.

BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Özgenur AYKIN, ikincisi Emirkan KAZAK ve üçüncüsü Nurcan ÇETİN ile Zeynep Pınar GÜNER; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Ahmet Erdem YAZICI, ikincisi Orhan EREN ve üçüncüsü Muhammed Yusuf AKSAKAL olmuştur.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Rümeyza AKBAŞ, ikincisi Defne KARATAŞ ve üçüncüsü İlyada ULUBAY olmuştur.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Yunus Emre MERCAN, ikincisi Tuna Çağlar DEĞERMENÇİ ve üçüncüsü Atakan ARSLAN olmuştur.

ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Ramazan TÜRK, ikincisi Kutadgu Kağan ÖZCAN ve üçüncüsü Zahide SANSAR; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Esra DOYMAZ, ikincisi Esat ALTINDAL ve üçüncüsü Emre DEMİR olmuştur.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Zehra KAHRAMAN, ikincisi Oğuz ALTUNDAL ve üçüncüsü Tuğba AKPINAR; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Mısra KACAR, ikincisi Kadir ŞARKDEMİR ve üçüncüsü Onur ALTUNTAŞ olmuştur.

İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Buse AKÇAY, ikincisi Berke ÖZDEMİR ve üçüncüsü Pelinsu Melisa AYDOĞDU olmuştur.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Nisa Nur BELGE, ikincisi Barış KAYA ve üçüncüsü Ceyhan BUDAK; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Mete Oğuzhan GÜRLEK, ikincisi Fatma ABDURRAHMANOĞLU ve üçüncüsü Büşra KABATAŞ olmuştur.

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Abdullah ÖZALPGİL, ikincisi Oğuzhan SAVAŞ ve üçüncüsü Eda GÜLBAY olmuştur.

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Ali Osman DEMİR, ikincisi Ahmet BOZ ve üçüncüsü Müzeyyen EYÜBOĞLU; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Mehmet KILIÇ, ikincisi Mehmet TIBİK ve üçüncüsü Abdulkadir ZOR olmuştur.

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ ORMAN FAKÜLTESİ

Orman Mühendisliği Bölümü birincisi Elif Ceyda KESİK, ikincisi Merve YAKUPOĞLU ve üçüncüsü Huriye KURTULUŞ; Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü birincisi Dilek ŞEN ve ikincisi Feyza Nur İNCE olmuştur.

2. ORMAN OYUNLARI OLİMPİYATI BOLU'DA DÜZENLENDİ

Cumhuriyetimizle yaşıt, 1924 yılında kurulmuş ve ülkemizin ormancılık alanındaki en eski sivil toplum örgütü olan Türkiye Ormancılar Derneği (TOD) tarafından Orman Oyunları Olimpiyatının 2.si 21-22 Temmuz 2023 tarihleri arasında, Bolu ili, Merkez ilçe, Yumrukaya mevkiindeki TOD'un mülkiyetindeki arazide gerçekleştirildi.

TOD Orman Oyunları Olimpiyatına; İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesinin orman fakültelerinden 100 öğrenci katılım sağlamıştır.

TOD Genel Başkanı Ahmet Hüseyin Özkara, Orman Oyunları Olimpiyatını ulusal düzeyde geleneksel hale getirdiklerini söyledi. Özkara açılış konuşma-

sında; "Orman oyunları, genç kuşakların orman ve doğayı öğrenerek, etkileşime girerek anlamaları ve sevmelerini sağlamak amacıyla tasarlanmış bir

etkinliktir. Amaç, bu oyunları bir araç olarak kullanarak, başta ülkemiz orman fakülteleri öğrencileri ve öğretim üyeleri olmak üzere, üniversiteler ve fakülteler arasında tanışıklığı ve ortak etkinlikler geliştirme ve uygulayabilme becerisini geliştirmeye katkı sağlamaktır.” ifadelerine yer verdi.

TOD Bolu İl Temsilciliğinin koordinasyonunda gerçekleştirilen, TOD Orman Oyunları Olimpiyatının 2.sine Bolu Valiliği, Bolu Belediyesi ve Bolu Orman Bölge Müdürlüğüne de ciddi boyutta lojistik destekte bulunulmuştur.

Yarışmalar; tomruk yuvarlama, odun istif etme, kozalak toplama, tür tanıma, yıllık halka sayımı ve tomruk kesme alanlarında yapıldı. Yarışmada alınan derecelerin ortalamasıyla sıralama belirlendi. Yarışmalar sonunda alınan puanlarla Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi birinci, Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi ikinci, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Orman Fakültesi üçüncü oldu. Yarışmalar sonunda dereceye giren takımlara ödülleri TOD Yönetim Kurulunca takdim edildi. Birinci olan takımın 10 yarışmacısına da bluetooth kulaklık, ikinci olan takımın 10 yarışmacısına da bluetooth speaker, üçüncü olan takımın 10 yarışmacısına da powerbank hediye edildi.

Ayrıca katılan her takımdan 1 kadın 1 erkek yarışmacı Türkiye Ormancılar Derneğinin 2023 yılı danışma kuruluna davet edildi.

Düzce Üniversitesi, Orman Fakültesi

Karabük Üniversitesi, Orman Fakültesi

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Orman Fakültesi

ORMAN YANGINLARIYLA MÜCADELE PANELİ MERSİN'DE YAPILDI

Ali ÖZKURT - TOD Mersin İl Temsilcisi, aliozkurt@hotmail.com

Mersin Büyükşehir Belediyesi ve Türkiye Ormancılar Derneği işbirliğiyle 26 Temmuz 2023 Çarşamba günü Mersin Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonunda **'Orman Yangınlarıyla Mücadele'** paneli düzenlenmiştir.

Panel; Türkiye Ormancılar Derneği Genel Başkanı A.Hüsrev ÖZKARA, Mersin Orman Bölge Müdürü Mustafa YALÇIN ve Mersin Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Olcay TOK'un açılış konuşmalarıyla başlamış ve 2 oturum şeklinde gerçekleşmiştir.

Moderatörlüğünü Genel Başkan A. Hüsrev ÖZKARA'nın yaptığı panelde birinci oturumda Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ'in 'Orman Yangınları ve İklim Değişikliği' konulu sunumundan sonra Mersin Orman Bölge Müdürlüğü Orman Yangınlarıyla Mücadele Şube Müdürü Mehmet ALPER tarafından 'Mersin Orman Varlığı ve Yangınla Mücadelede Yapılan Çalışmalar'ın anlatıldığı sunum yer almıştır.

Panelin öğleden sonraki ikinci oturumunda sırasıyla; Orman

Yüksek Mühendisi Vehbi TUTMAZ tarafından 'Yangın Öncesi Hazırlıklar ve Katılımcı bir Toplum Oluşturulması', Orman Yüksek Mühendisi Ali Osman BAŞLI tarafından 'Orman Yangınları Sırasında Davranış Tarzı' ve Prof. Dr. Ali KAVGACI tarafından 'Yangın Sonrası Restorasyon: Doğrular ve Yanlışlar' konulu sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Büyük ilgi gören panele Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu Üyeleri Burhan AYDOĞAN ve Mustafa ÖZER'in yanı sıra Mersin ve Adana Tem-

silciliklerine bağlı Derneğimiz Üyeleri, Mersin Orman Bölge Müdürlüğü ve Mersin Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğünden meslektaşlar, Mersin Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Başkanlığına bağlı itfaiye personeli ile vatandaşlar katılmışlardır.

Panel kapsamında orman köylerinde yangınlara karşı yapılması gerekenler hususunda bilgiler içeren broşürler bastırılmış ve Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığına teslim edilerek dağıtımını gerçekleştirmiştir.

EŞELER YAYLASI MADENCİLİĞE UYGUN GÖRÜLMEDİ

Burdur'a bağlı Karamanlı, Tefenni, Yeşilova ilçeleri ile Denizli'nin Acıpayam ilçelerinin ortak dağı olan Eşeler Dağının, Karamanlı sınırları içerisinde bulunan Eşeler Yaylasında faaliyet göstermek isteyen krom madenin kapasite artırım talebine karşı "ÇED gerekli değildir" kararının iptali için açılan dava kapsamında bilirkişi raporu geldi. Derneğimizin de müdahil olduğu davanın bilirkişi raporunda "Proje tanıtım dosyasının yetersiz olduğu ve madencilik faaliyetinin uygun görülmediği ortak kanaatine varılmıştır." denildi.

"Eşeler Yaylama Dokunma Sivil İnisiyatifi" tarafından, "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) gerekli değildir" kararının iptali için Isparta 2'inci İdare Mahkemesi'nde açılan Derneğimiz, Karamanlı Belediyesi ve Burdur Barosunun müdahil olduğu davanın keşfi geçtiğimiz aylarda yapılmıştı.

Keşif sonrasında bilirkişi raporunu yazan heyet alanda kapasite artışı istenen krom ocağının orman bütünlüğünü bozacağına, su kaynaklarına olası olumsuz etkilerini işaret ederek jeolojik ve hidrolojik açıdan uygun bulmadı.

AKBELEN DOSYASI

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ AKBELEN'DEKİ ORMAN KATLIAMINI YERİNDE İNCELEDİ

Muğla ili Milas ilçesi İkizköy'de yer alan Akbelen Ormanında Limak Holding ve IC Holding ortak iştiraki olan YK Enerjinin Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerine kömür temin etmesi amacıyla maden sahasını genişletmek için gerçekleştirdiği ağaç kesimine direnen köylüler ve doğa severlere destek olmak için Akbelen'e giden Türkiye Ormancılar Derneği Genel Başkanı Ahmet Hüsrev ÖZKARA ve Yönetim Kurulu üyeleri, kesim yapılan bölgede incelemelerde bulunmuş, yöre halkını da ziyaret ederek onların haklı mücadelesinin yanında olduklarını belirtmişlerdir.

Yöre halkı ile yapılan görüşmelerde, yaşadıkları sıkıntılar ve

zorluklar dile getirilmiş, köylüler bölgenin kadim insanları olduklarını, etraflarının maden ocakları ile kuşatıldığını, hava kirliliği nedeniyle nefes alamadıklarını ve Türkiye Ormancılar Derneğini yanlarında görmekten duydukları mutluluğu dile getirmişlerdir.

Yerinde yapılan incelemede daha önce açık işletmeye konulandaki tahribatın boyutları, havza boyunca topoğrafyanın değiştiği, görüntü ve hava kirliliği gibi ortaya çıkan olumsuzluklar açık ve net bir şekilde görülmüştür. Firma yetkilileri alandaki olumsuzlukların farkında olmalı ki yol kenarlarını doğal olmayan bir şekilde yeşil plastik çit ile çevirmiş, sözde

yeşillendirme yaparak tahribatı gizlemeye çalışmışlardır.

Anayasamızın 56. Maddesinde; herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Akbelen'de direnenler Anayasadan kaynaklanan sorumluluğunu yerine getirirken, maalesef yetkililer köylüleri marjinal olarak tanımlamıştır. Ağaç katliamına direnenlere marjinal yaftasının konulması, direnen halkın haklı mücadelesini görmezden gelme ve rantın her türlü doğal değerden üstün tutulduğunu ifade etme biçimidir.

Orada direnenler marjinal değil aksine kadimden beri o topraklarda yaşayan, geçimini zeytinçilik ve hayvancılıkla sağlayan, yaşadığı coğrafyanın ormanlarını, havasını ve suyunu korumaya çalışan köylüler ve onlara destek veren doğaseverlerdir.

Akbelen'de direnen köylüler aynı zamanda kolluk kuvvetlerinin müdahalesiyle de karşı karşıyadırlar. Anayasal haklarını kullanarak mücadele eden köylüler ne yazık ki kolluk kuvvetlerinin sert müdahalesi ile karşılaşmakta, mağdur olan köylüler değil mağduriyete sebep olan firma kollanmaktadır.

Bölgedeki her türlü itiraza ve direnişe rağmen kolluk güçlerinin de desteği ile bölgedeki ağaç kesimi tamamlanmış, yöre halkının mücadelesi şu an için toprağın korunmasına yönelmiştir. Çünkü orman sadece ağaçlardan ibaret değil, içinde yaşadığı flora ve fauna varlıkları ve toprağı ile bir bütündür.

Kaybedilen ormanın yeniden tesis edilebilmesi için toprağın yerinde kalması büyük önem arz etmektedir. Tamamıyla yok edilen bir ormanın yeniden eski haline gelmesi de yüzyıllar alacak uzun bir süreçtir.

Bölgedeki çatlaklı kireçtaşları ile killi kireçtaşlarının altında yer alan kömürün açık işletme ile açığa çıkartılması için yüzeydeki toprağın ve kireçtaşı kayalarının kaldırılmasıyla hem orman toprağı yok olacak hem de yer altı suyunda geriye dönülmez kayıplar yaşanacaktır.

Yapılan tahribat ile tamamen değişen topografyanın aslına

dönüştürülmesi söylemi de kandırmacadan başka bir şey değildir.

Anayasamızın 63 ve 169. Maddelerinde de tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin ve ormanların korunmasına ve genişletilmesine yönelik hükümler yer almaktadır.

Akbelen'de yapılan kesimler ve doğa tahribatı yöre halkının temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama haklarını ellerinden almakta ve Anayasamızın 56, 63 ve 169. Maddeleri ile taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere de aykırılık göstermektedir.

AKBELEN ORMANI BASIN AÇIKLAMASI

Günlerdir, Muğla/Akbelen'de devlet gücünü arkasına almış, güç zehirlenmesi yaşayan şımarık iki holdingin yarattığı ağaç katliamına ve hukuksuzluğa, yüreğimiz yanarak ve acıyarak tanıklık ediyoruz.

Anayasa'nın 169'uncu maddesine göre "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez". Ancak tüm dünya kamuoyunun gözü önünde bir orman alanı yok ediliyor. Yöre halkı ve doğaseverler, kessilmekten kurtarmaya çalıştıkları ağaçlara sanılırken, devletin güvenlik güçleri ormanları korumak isteyen bu insanlara "terörist" muamelesi yapıyor ve Anayasal bir suç, ülkeyi ve ormanları korumakla görevli polis ve askerlerin korumasında işleniyor.

Muğla'da faaliyet gösteren üç termik santral hakkında 26 yıl önce bölge halkı tarafından, tarımsal üretimi olumsuz etkilemeleri sebebiyle termik santrallere karşı tazminat davaları açılıyor. Yargısal süreçler yurtaşların haklılığını ispatlıyor ve 1997'de termik santrallerin kapatılmasına hükmediliyor. Ancak dönemin bakanlar kurulu ve sonrasında gelen iktidarlar, yargı kararını uygulamıyorlar. Üç termik santral ve onlara yakıt sağlamak için açılan kömür ocakları; bölgenin tarım alanlarını, ormanlarını yok ediyor, havasını, suyunu kirletiyor, hastalıklara ve erken ölümlere yol açıyor.

Limak Holding ve IC Holding ortak iştiraki olan YK Enerji, bilimsel gerçeklere rağmen planlı olarak kamuoyunu yanıltıyor ve medyaya geçtiği basın bültenlerinde kendini aklamak için; toplam ruhsat sahasının 23 bin 307 hektar olduğunu, bunun sadece 78 hektarının orman olduğunu, bu miktarın da orantısız açıdan "oldukça küçük" olduğunu iddia ediyor.

Bu durumda sormak gerekmez mi? Yöre halkının ve tüm doğa severlerin karşı çıkmasına karşın; insanlar ve tüm canlılar için yaşam kaynağı olan bu "oldukça küçük" orman parçasını, bilimsel gerçeklere ve karşı çıkan insanlara rağmen; devletin kolluk güçleri aracılığıyla insanlara ve doğaya eziyet edilerek kesmekteki muradınız nedir?

Tüm Akdeniz Havzası kontrol edilemeyen orman yangınlarıyla mücadele ederken, sıcak hava dalgaları gün geçtikçe daha dayanılmaz hale gelirken, Türkiye'nin birçok bölgesi aşırı hava olaylarının yarattığı kuraklık, sel gibi afetlerle boğuşurken, doğal bir yutak alanını, fosil yakıtlar için gözden çıkarmak; tarihi ve trajik bir hatadır! İklim kriziyle gerçek anlamda mücadele bakanlık ismine "iklim değişikliği" ekleyerek olmaz, ormanların korunmasıyla, kömüre veda edilmesiyle olur.

Yerel halkın yaşadıkları doğal çevre ile yüzyıllar içinde oluşan manevi bağ çok değerli ve eşsizdir. Akbelen'de yaşananlar

sadece ormanların yok edilmesi değil, geleneksel yaşam biçimlerinin ve sosyal bağın da yok edilmesi anlamına gelir ki bunun telafisi mümkün değildir.

Protesto hakkını kullanarak ormanı ve yaşam alanlarını korumaya çalışanlara yönelik uygulanan şiddete ve gözaltı kararlarına bir an önce son verilmelidir.

İkizköylüler kömür madenciliğine karşı Akbelen Ormanını ve yaşam alanlarını korumak için yıllardır mücadele ediyor. Türkiye Ormancılar Derneği de yöre köylüsünün açtığı davalara en başından beri müdahil olarak, yargı nezdinde mücadelesini vermeye devam etmektedir.

Tüm canlılara sonsuz yaşam kaynağı olan ormanları korumak ve geliştirmek, Anayasal bir zorunluluk iken; kısa vadede paraya dönüşmekle birlikte, hızla tükenen fosil yakıt kömürü tercih ederek ormanı yok etmek, tam bir cehalet ve vandalizm örneğidir.

Akbelen Ormanından vazgeçmiyoruz, yaşamı ve doğayı savunuyoruz!

Ağaca sarılmak yaşama tutundur. 31 Temmuz 2023

**TÜRKİYE ORMANCILAR
DERNEĞİ YÖNETİM KURULU**

UYGARLIĞIN EN ÖNEMLİ ÖLÇÜTÜ ORMANLARI KORUMAKTIR¹

Günümüzde eğitimin, kültürün ve sosyal yaşantılarının gelişmesi ile toplumların olaylara bakış açısı da değişti. Kalkınma ve gelişmişlik, Arap ülkelerindeki gökdelenler veya bizde yapıldığı gibi köprüler, duble yollar veya tüneller ile ölçülüyor artık. Küresel ısınma sonucu, iklim krizine giren dünyada ormanlar, en önemli varlık haline gelerek uygarlığın ve gelişmişliğin belirleyicisi haline dönüştü. İşte bunun bilincine varan İzköylüler, 24 Temmuz'dan bu yana Akbelen ormanlarını korumak için adeta meydan savaşı veriyorlar. Ama bu ne yaman çelişkidir ki, iktidar tarafından, halkımız ile karşı karşıya getirilen ve birincil görevlerinden birisi de ormanları koruma zorunluluğu olan Jandarmanın kuşatması altında ağaçlar tek tek kesiliyor. Aslında sadece ormanları değil, GİRTLAKLARI KESİLİYOR adeta köylümüzün. Abartı mı bu söylediğimiz!!! Kesinlikle değil. Haydi konuyu biraz açalım o zaman.

Yapılan bilimsel araştırmalar, insanlığın en fazla yok ettiği doğal kaynakların başında ormanların geldiğini göstermektedir. Oysa ormanlar, gezegenimizi tüm canlılar için yaşanabilir kılan, yaşamın olmazsa olmazı olan hava, su ve toprağı hem üreten hem de koruyan çok önemli ka-

rasal ekosistemlerdir. Ormanlar ister doğal ister kültür yoluyla elde edilmiş olsun, en başta, tüm canlıların yaşamlarında en fazla kullanılan biyokütle (yani odun ve türevleri) üreterek, insanlığın maddi ve manevi gereksinimlerini karşılamaktadır. Ancak asıl olarak ormanlar iklim değişikliği, hava kirliliği ve erozyonu önlemek, temiz su ve oksijen üretmek, gen kaynaklarını korumak, Toprak-Su-Karbon döngüsünü dengelemek, insanların fiziksel, sosyal ve zihinsel sağlığını iyileştirerek yaşam kalitesini artırmak gibi, biz uyurken, farkına bile varamadığımız çok sayıda yaşamsal fonksiyonları yerine getirmektedir. Ormanlık literatüründe bu görünmez faydalara "ORMANLARIN FONKSİYONEL DEĞERLERİ" adı verilmiştir.

Eskiden ormanların bu üretimlerinin parasal değerleri ölçülmemişti. Bilim şu anda bu değerleri ölçmeye başladı. Söz

gelimi cinsine göre bir tek ağacın, bir yılda ürettiği fonksiyonel değer 2.000-6.000 Euro civarındadır. Başka bir yaklaşımla, bir tek ağacın ürettiği fonksiyonel değer, o ağacın odun değerinin, en az 2.000 katıdır. Bu rakamsal veriler saymak ile bitmez, basın açıklamasının sayfasına da sığmaz. Ama, işlenen cinayeti daha iyi anlamamız ve ağaçların sadece oksijen üretiminin önemini kavramamız için, Akbelen Ormanından bir örnek verelim. Bu ormandan kesilen olgun yaştaki iki adet kızılçam, bir yılda, 4 kişilik ailenin bir yılda tükettiği oksijeni üretmektedir. Şimdi "Köylülerimizin gırtlakları kesiliyor adeta" benzetmesini sanırsanız abartılı bulmamak gerekiyor. Ama en çok hem iktidara hem de onun kolladığı LİMAK Grubu'na, neyi, ne için kestiklerini sormak gerekiyor. Yeryüzünde bütün ülkeler son hızla, tüm canlılar için hastalık ve ölüm saçan kömür-

¹ Ege ve Marmara Çevreciler Birliği, Kırklarelin'den Afyon'a kadar 79 adet belediyeden oluşmaktadır. Meslektaşımız, Or. Yük. Müh. Salih Sönmezşık Birliğin, meclis üyeliği yanında danışmanlığı ve çevre komisyonu başkanlığını yürütmektedir.

lü santralleri kapatırken, son 25 yılda atmosfere 400 milyon tondan fazla karbon salan, yörede binlerce insanımızın erken ölümüne neden olan, hakkında 1996 yılında Türk yargısınca ve daha sonra AIHM tarafından kapatma kararı olmasına karşın; santralleri çalıştırmak için Akbelen ormanlarını traşlamak 6831 Sayılı Orman Kanunu ayrıca Anayasa'nın 169. maddesinin " Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez" hükmü gereği suçtur. Gün gelecek iktidar sahiplerinden, şirket yetkililerinden ve hatası olan ormancılar dahil, bu katliama seyirci kalan tüm bürokratlardan bu ihanetin hesabı mutlaka sorulacaktır.

Geçmişte termik santralcilerin zoraki dayatmasının bedelini ülkemiz çok kötü ödemiştir. Ormancı aydınların, birçok uyan-

sına ve karşı çıkmalarına rağmen, Yatağan Termik Santrali inadına çalıştırılmış ve 80'li yılların başından itibaren, termik santralin yarattığı hava kirliliği nedeniyle, Yatağan çevresindeki kızılçam ormanları kurumuş ve ortalık yangın yeri gibi kahverengiye dönmüştür. O zamanki Termik Santral yetkilileri, artık alanda kızılçam yetişmediği için, onun yerine her yere akasya ağacı dikerek, ortalığı yeşile boyayarak halkımızda; Termik Santraller ormanlara zarar vermiyor algısı yaratma komikliğine düşmüşlerdir. Ama ne acıdır ki, bu sürecin devamında, bölgede ruhsat sahası içindeki 8 köy tamamen, 15 köy ise kısmen boşaltılarak, halkımız yerlerinden yurtlarından edilmiştir.

Ama şimdi İKİZKÖY direniyor. Onların bu direnişi tüm takdirlerin üstündedir. Çünkü bu

direniş kazanılırsa, yalnızca o bölge değil, ülkemizin ormanları ve yurttaşlarımız, çok pahalı olmasının yanı sıra, hastalık ve ölüm saçan bu kirli enerji santrallerinden kurtulacaktır. Bu santrallerin ürettiği enerjinin pahalı olmasının nesnel tabanı vardır. Çünkü Termik Santraller gibi fosil yakıtlardan elde edilen enerjinin gerçek maliyeti, bu yakıtların sebep olduğu çevre ve sağlık maliyetleri hesaba katılmadan düşük fiyatların arkasına saklanmaya devam ediyor. Görüldüğü gibi halkımız, kendisini yönetenler tarafından, bu konuda da bilgilendirilmiyor. Bu nedenle, hepimizin, özellikle tüm siyasi partilerin, yazmaya çalıştığımız bu tür gerçekleri kamuoyu ile paylaşmaları, köylümüşe destek vererek halkın gücünü göstermeleri ve de İktidar ile Limak Şirketi'nin daya-

nışmasını sonlandırmaları zor bir olay değildir.

Ve bu direniş mutlaka kazanılmalıdır. Çünkü; topraklarında milyonlarca canlının yanı sıra, yaban hayatını, yani biyolojik çeşitliliği barındıran ve de tarımın sigortası olan ormanlar, bir ülkenin en büyük zenginliğidir. Orman yoksa, su yok, oksijen yok, tarım yok, kısacası yaşam yok. Bu nedenlerle, hızla azalan tüm ormanlarımız gibi Akbelen Ormanı da feda edilemez.

Ege ve Marmara Çevreci Belediyeler Birliği olarak bizler, Akbelen Ormanı'nın kesilmesinin derhal durdurulmasını talep ediyoruz. Ayrıca ağaçları kesilen alanın, rehabilite edilerek, yeniden ormanlaştırılması konusunda üzerimize düşen görevi yerine getireceğimizi kamuoyunun bilgisine sunuyoruz. Saygılarımızla 01 Ağustos 2023

**EGE VE MARMARA
ÇEVRECİ BELEDİYELER BİRLİĞİ**

ORMAN YANGINI İHBAR HATTI
0 530 917 11 12

TOD BAŞKANI A. HUSREV ÖZKARA SÖZCÜ GAZETESİNE KONUŞTU

'Kesiyoruz ama dikiyoruz' savunması kabul edilemez

Türkiye Ormancılar Derneği Başkanı Ahmet Hüsrev Özkara, SÖZCÜ'ye konuştu. Ağaç dikimiyle ilgili "Cumhurbaşkanı'na doğru bilgi verilmediğini" söyledi. "Ormanlarımız parçalanıyor. Kesim için adım atarken 5 kez düşünün" dedi.

SAYGI ÖZTÜRK

Yayınlanma: 05:20 - 14 Ağustos 2023 | Güncellenme: 05:12 - 14 Ağustos 2023

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla 1924'de Türkiye Ormancılar Derneği kuruldu. Bu, Atatürk'ün ormanlara, doğaya verdiği önemi de gösteriyordu. Günümüzde ise "orman talanını önlemek" için eylemler eksik olmuyor. Vatanı, ormanını, doğasını Devletten koruyor noktasına gelindi.

Milas-Akbelen'de köylüler orman kesimine engel olamadı. Şimdi de eylemlerini kömür çıkarılmaması için sürdürüyor. Eğer toprağın altı üstüne getirilmezse doğanın kendisini birkaç yıl içinde yenileyeceğini biliyorlar. Türkiye Ormancılar Derneği Genel Başkanı Orman Mühendisi Ahmet Hüsrev Özkara, Devlet yetkililerinin ormanlarla ilgili yaptığı açıklamaların gerçeği yansıtmadığını söyledi. Biz sorduk, Özkara ormanlarımızla ilgili sorularımızı şöyle cevaplandırdı:

SİYASİ İKTİDARA UYARIDIR

"Bir tarafta geleceğini düşünen çevresini, doğasını korumak isteyen insanlar, diğer tarafta kısa günün karı olarak ormanlarımızın elden çıkmasına neden olabilecek gerekçeler üretmeye çalışan, olaya sadece rant açısından bakan, 'İhtiyacımız var; çıkarmak zorundayız' dayatmasıyla karşı karşıyayız. Akbelen'deki yaşayan insanların bugünkü çığılığı ülkemiz açısından önemli bir uyarıdır. Sadece

Akbelen'de yaşananlar için değil ülkemizdeki orman varlığına dönük yaklaşık 20 yıldır AKP iktidar sürecinde yaşanan yerin altını üstüne getirmek suretiyle taş ocakları, maden ocakları değişik kullanımların bir arka bahçe gibi ormanlarda değerlendirilmesinin sonucunu ortaya koydu. Bu tepkiler, insanların yaşadığı ortamdaki vazgeçmeyeceğini göstermesi, siyasi iktidarın da kendine çeki düzen vermesine neden olacaktır."

İktidar yetkilileri, tepkileri göğüslemek için, “Kesiyoruz ama dikiyoruz” diyor. Bu savunmayı ormancılardan nasıl karşıladığını Özkara şöyle açıkladı: “Bu sığ bir yaklaşımdır. Maden ve taş ocaklarının işletildiği sahalardan elde edilen sahalardır. Bunların iyileştirilmesi mümkündür. Bunun çok maliyetli olduğunu sıkça vurguluyoruz. Bu durumda ekosistemin yeniden oluşması çok zor. Yıllık yaklaşık 35 bin hektar civarında bir ağaçlandırma söz konusu. 20 yılda 700 bin hektara tekabül eder. Resmi açıklamalara göre söz konusu artış ise 3 milyon. Peki nerede bu 2 milyon 300 bin hektar? Demek ki sayın cumhurbaşkanına doğru bilgi verilmiyor. Kamuoyuna farklı bilgiler veriliyor.”

400 BİN DÖNÜM DELİK DEŞİK

Dikildiği belirtilen fidan sayısı ile ilgili iş dalga geçme noktasına geldi. İnsanlara böyle genel geçer laflarla ‘kesiyoruz ama şu kadar fidan diktik’ gibi açıklamaların gerçekleri bilengiler için bir anlamı ve karşılığı yok. Yılda 40 bin hektara yakın saha maden, taş ocağı, enerji nakil hatları, katı atık aklınıza gelecek her bir faaliyete açık. 40 bin hektar (400 bin dönüm) saha her yıl ülkemizde delik deşik ediliyor. Allah aşkına bunu kim takip edecek? Böyle bir kadro, yapı yok, denetimi gerçekleştirecek personel yok. Kesim yapılan alan her yıl artıyor. Örneğin 2022’de, ormanlardan 32 milyon metreküp ağaçlar kesildi, çıkarıldı. 32 milyon metreküp içerisindeki adetlere saydığımızda bunun çok üzerinde bir adet ağaç kesildi. Ormancılardan, halkın tepkisi sonucu eskisi kadar dikili satış izni verilmiyor. Mütteahhit alacağı, çıkaracağı bir an

önceki ağacı düşünür, ormanların devamlılığını düşünmez.”

Özkara, bir de “ormanların parçalanmasından” söz etti. Bunun nasıl olduğunu şöyle anlattı: “10 hektardan küçük orman sahaları 2008’de 58.000 adetti. 2019 yılında sadece 12 yılın sonunda bu rakam 2 katına çıktı. Ormanları fonksiyonlarıyla, layıkıyla koruyorsanız, yöneticileri alkışlarız. Ama günümüzde nitelik bir artış yok, ormanların içi boşaltılıyor, parçalanıyor. Ormanlar varsa su, temiz hava, toprak var. Aksi takdirde biz önümüzdeki 50 yılı gerçekten çok zor geçireceğiz ve bir şey yaparsanız 5 kere düşünün aksi takdirde yapmış olduğunuz hatayı düzeltmek gerçekten hem zor hem de çok maliyetli.”

ONLAR ‘ELİ ÖPÜLESİ’ İNSANLAR

Akbelen’deki direnişten söz eden Türkiye Ormancılar Derneği Başkanı Ahmet Hüsrev Özkara, onlara saygılarını, sevgilerini şöyle anlatıyor: “Onlara, ‘Eli öpülesi insanlar’ diyorum. Bakın şu sıcak günlerde klimanın altında oturarak vakit geçiriyoruz. Oranın sıcak günlerde o insanların sırf yaşamın, sosyal yaşamın kalitesini arttırmak, oradaki yaşayan canlıların dikkate almak adı altında yürüttüğü bu çaba gerçekten takdir edilmeli. Ben onların her birinin ayrı ayrı ellerinin öpülmesi gerektiğini düşünüyorum. Haklı mücadelelerinde bugün için belki devlet zoruyla gücüyle hakim gibi görünebilirler ama bu toplum, bu tür zorlukları da adım adım aşacaktır. Ben buna inanıyorum. ‘Yaşasın Akbelen direnişimiz’ diyorum.”

GELECEK NESİL ÇOK KIZACAK!

İstanbul’da Fatih Muhafaza Ormanı var. “Muhafaza ormanı” su

kaynakları ve ekosistem açısından önemli bir saha. Burası yaklaşık 2 bin 150 hektar bir alanı kaplıyor. Bunun 150 hektar taş ocağına ayrıldı. Ahmet Hüsrev Özkara, “Bunun izah edilecek bir yanı yok” diyor. Bursa’da milli park statüsü kaldırılan Uludağ için de şu uyarı yapıyor:

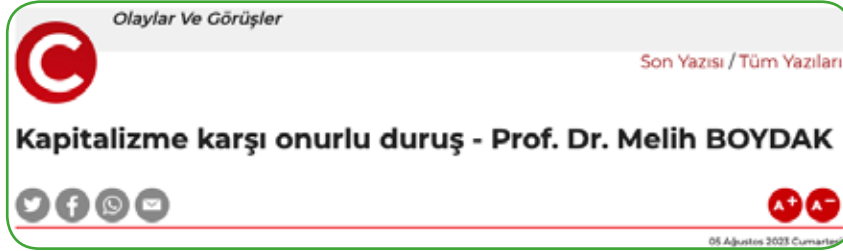
‘60 YILLIK EMEK YOK OLACAK’

“Nüfusu 3,5 milyona dayanmış Bursa’nın, Uludağ geleceğidir. Eğer Bursa’da yaşayan insanlar huzur içinde, sağlıklı yaşamak, su kaynaklarını verimli bir şekilde kullanmak istiyorsa Uludağ korumak zorundadır. 3-5 rant sahibi (Daha fazla otel yapacağım, daha fazla insanlara buralarda satış yerleri gerçekleştireceğim) diye 13 bin hektarlık milli parktan 2 bin hektarlık bölümünü milli parktan çıkardılar. Milli park statüsüyle 60 yıldır emek vererek koruduğumuz bu saha elden çıkıyor.”

‘GELECEĞİ TÜKETMEYİN...’

“Oradaki ağaçların nasıl tahrip edildiğini gördüm. 3-5 tane insana işte motorlu gezdirme yapacaklar, başka yerlerden var olan kanı getirip orada sahaya sererek 3-5 kuruş fazla para kazanmak için. Orayı Ankara’daki Gençlik Parkı gibi oyun parkı gibi düşünüyorlar. Oysa, o sahayı koruman gerekir ki o 3,5 milyon insanın yarı öbür gün su kaynakları ihtiyacı arttıkça yeraltı suları kesildikçe nasıl bir zorluklarla karşı karşıya kalacağını görmelisin. Gelecek nesil “Bizim geleceğimizi tükettiniz!” diye bize küfretmesin. Bizim bugünden tedbir almamız, buna göre davranmamız lazım.”

PROF. DR. MELİH BOYDAK CUMHURİYET GAZETESİNE YAZDI

Küreselleşme, sermayenin küreselleşmesidir ve sermaye doğayı dışlar. Bugün Akbelen, Fırtına Deresi, İkizdere, Kazdağları ve Munzur Vadisi'ne yapılan baskının temeli küreselleşme ve sermayedir. Akbelen direnişi doğa yıkımına ve fosil yakıtların kullanımına karşı saygın bir mücadeledir, halkın yaşam hakkına, toprağına göz diken vahşi kapitalizme karşı bir duruştur.

Küreselleşmenin özünde varsıl ülkelerin, yoksul ülkeler üzerindeki hegemonyalarını artırma düşüncesi yatmaktadır. Küreselleşmenin yönlendirici ve uygulayıcısı IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, çok uluslu şirketler ve uluslararası tahkim yasalarıdır. Sistemde çok uluslu şirketler, politikacı, bürokrat, medya zinciri kurulmakta, STÖ'ler elde edilmeye ve yerel halk bölünmeye çalışılmaktadır. Fakir ülkelerin doğası, sermayenin baskısı ile yıkıma uğradı. Devletin sosyal rolü ve bireylerin sosyal güvencesi zayıfladı. Yoksul ülkelerin birçoğu bağımsız olarak kalkınma yeteneklerini kaybettiler. Küreselleşme, ormanlarda ve doğada sınırsız tahribata neden oldu. Dünyanın ekosistemlerindeki ekolojik sermayesi de artık insan gereksinimini karşılayama-

makta ve hızla azalmaktadır.

Bu yıkıma karşı hazırlanan "Brundtland Raporu" veya "Dünya Komisyonu Raporu"nun (1987) merkezinde yer alan ve Rio Deklarasyonu'na (1992) da temel oluşturan "sürdürülebilir kalkınma" görüşü de doğa tahribatını ve küresel ısınmayı durduramadı. Raporla yer alan 'kuşaklar ötesi sorumluluk' kavramı, ekonomik büyümeye yön verecek bir politik prensip olarak tanımlanmıştı. "Sürdürülebilir kalkınma" kavramı, doğanın bir bütünlük içinde, dengeli bir sistem olduğu ve doğanın korunması gerektiği "reformcu çevrecilik" veya "ekolojik gelişme" anlayışı ile örtüşmektedir.

"Reformcu çevrecilik" in engelleyemediği olumsuz süreçte, Norveçli felsefeci Arne Naess tarafından, doğayı merkez alan "derin ekoloji" görüşü gündeme geldi. Derin ekoloji; insanı canlı cansız tüm öğelerle eşit sayıp, ekosistem bütünlüğü ile biyolojik çeşitliliğin devamını esas almaktadır. Doğadan sadece yaşamsal gereksinimlerin karşılanmasını, yeryüzünde her şeyin değerli olduğunu, hatta değerini sadece insan değeri olarak görmeyen ırkçılık olduğunu kabul etmektedir. Kapitalist dünya bu görüşün çok uzağındadır.

Anayasanın 169'uncu maddesindeki "Ormanlara zarar verecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilmez" hükmüne karşın, değişik yasalarla, örneğin ormandan alan çıkaran 2B uygulamalarıyla ve maden yasası ile bu hüküm yok sayılmaktadır. Zengin dünyanın terk etmeye başladığı termik santraller ile enerji elde etme köhne teknolojisi, kapitalizm yoluyla ülkemizde dayatılmakta, sermayeyi doğaya ve topluma tercih eden, ilkel ve insan merkezli bir doğaya bakış anlayışı hala sürdürülmeye çalışılmaktadır.

Termik santraller, doğa yıkımı yanında, insan yaşamını tehdit eder boyutlara gelmiş ve köylümüzü topraklarını terk etmeye zorlamaktadır. Bodrum ve Mİlas'ın su kaynaklarının etkileneceği bir ortama sürüklenmektedir. Vahşi kapitalizm bir yaşam ortaklığını, ekosistemi acımasızca yok etmektedir. Türkiye'nin doğası için bir yıkım olan Maden Yasası ivedilikle değiştirilmeli, Türkiye yenilenebilir enerjiye yönelmelidir.

Akbelen direnişi, köylümüzün, halkımızın sağlığını, doğasını, suyunu, tarlasını tehdit eden ve göçe zorlanarak elinden alınmak istenen yaşam hakkını demokratik yolla savunma hakkıdır. Dünya ölçeğinde önem taşıyan bu onurlu ve demokratik duruş, tüm kesimlerce desteklenmelidir. Doğayı koruma bir vatan savunmasıdır.

PROF. DR. DOĞAN KANTARCI GAZETECİ YUSUF YAVUZ'A AÇIKLIMALARDA BULUNDU

Akbelen'deki kıyımın faturası çok ağır olacak!

Akbelen ve çevresindeki ormanlar ile zeytinliklerin vazgeçilmeyecek bir su üretim alanı olduğuna işaret eden Prof. Dr. Doğan Kantarcı, 'Bölgedeki ekosistemler ve halk korunmalıdır' dedi.

■ YUSUF YAVUZ

06.08.2023

Türkiye'nin önde gelen toprak bilim ve ekoloji uzmanlarından biri olan **Prof. Dr. Doğan Kantarcı**, Akbelen ormanındaki kıyım ve termik santraller için açılan kömür ocaklarına değindiği raporunda, Akbelen'de kesilen ağaçların köklerinin bile söküldüğüne dikkat çekti.

Kantarcı, "Arazide kökleri söküp satmak, iş makineleri ile toprakları kazımak ekosistemi yenilenemeyecek ölçüde tahrip etmektedir. Orman toprağı yok edilmemelidir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk halkının kurduğu bir devlettir. Halk, haklı olarak varlığını, toprağını, geleceğini korumak için uğraşmaktadır. Halkı, o halkın çocukları olan asker ve polis ile önlemek ve sindirmek 'Bumerang etkisi' yapar. Akbelen Ormanında 24.7.2023 gününden beri yürütülen ağaç kesmek, orman ekosistemini yok etmek, su üretimini engellemek işlemlerinde 'Kamu yararı' yoktur. Tam tersine 'Kamu yararına karşı' eylem vardır" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin önde gelen toprak bilim ve ekoloji uzmanlarından biri olan **Prof. Dr. Doğan Kantarcı**, Akbelen ormanındaki kıyım ve termik santraller için açılan kömür ocaklarına değindiği raporunda, Akbelen'de kesilen ağaçların köklerinin bile söküldüğüne dikkat çekti.

Kantarcı, "Arazide kökleri söküp satmak, iş makineleri ile toprakları kazımak ekosistemi yenilenemeyecek ölçüde tahrip etmektedir. Orman toprağı yok edilmemelidir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk halkının kurduğu

bir devlettir. Halk, haklı olarak varlığını, toprağını, geleceğini korumak için uğraşmaktadır. Halkı, o halkın çocukları olan asker ve polis ile önlemek ve sindirmek 'Bumerang etkisi' yapar. Akbelen Ormanında 24.7.2023 gününden beri yürütülen ağaç kesmek, orman ekosistemini yok etmek, su üretimini engellemek işlemlerinde 'Kamu yararı' yoktur. Tam tersine 'Kamu yararına karşı' eylem vardır" ifadelerini kullandı.

Akbelen ormanının dört yıldır süren koruma çabalarına karşın

24 Temmuz'da kesilmeye başladığını belirten İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Ana Bilim Dalı'ndan Emekli Prof. Dr. M. Doğan Kantarcı; köylülerin ve bölge halkının itirazlarına rağmen kızılçam ağaçlarının kesimine devam edildiğini dile getirdiği raporunda şu görüşlere yer verdi:

"Amaç, ormanın altındaki kireç taşı tabakalarının patlatma ile sökülüp kaldırılması ve alttaki linyit kömürünün çıkarılıp, Yeniköy Termik Santralında yakılıp, elektrik enerjisine dönüştürmektir. Ancak; Sekköy açık ocak alanından beri kömür çıkarmak için açılan ve kayalığa, taşlığa dönüştürülen orman alanı ile termik santral küllerinin döküldüğü orman ağaçlandırılmaz. Bu orman alanının yok edilmesi 'Ormanların daraltılması' anlamına gelir. Orman alanlarının daraltılması, orman toprağının yok edilmesi, Anayasamızın 169. maddesine aykırıdır. Bu sebeple bölgede geri dönüşümsüz olarak ormanı ve toprağı yok edilen açık ocak işletmelerine izin verilemez."

Kömür ocaklarına zeytinliklere 3 kilometre mesafe şartı

Bölgedeki açık maden ocağı işletmesi ile zeytinliklerin de yok edilemeyeceğini dile getiren Kantarcı, 1939'da çıkarılan Zeytin Kanunu ile 4086 sayılı kanun hükümlerine göre zeytinliklerde kömür ocağı açmaya veya ben-

zeri çalışmalar yapmaya izin veren bir madde bulunmadığına işaret ederek, “Tam aksine, zeytinliklere en az 3 kilometre mesafede (Zeytinyağı fabrikası hariç) kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılmaz ve işletilemez hükmü vardır” dedi.

Mahkemenin kapattığı santraller hükümetin izniyle açıldı

Muğla’da termik santrallerin ilk çalıştırıldığı 1982 yılından bu yana, santrallerin ormanlara ve çevreye yaptıkları olumsuz etkileri üzerine 50 civarında araştırma yaparak üç ayrı santralin de bilirkişi raporlarını yazdıklarını dile getiren Prof. Dr. Kantarcı, “Aydın İdare Mahkemesi, yukarıda açıkladığım yasaları ve diğer zararlarını da göz önüne alarak termik santralleri kapattı. Ancak o zamanki hükümet sorunları kabul ederek bu üç termik santralin çalıştırılmasına izin verdi. O zamandan beri oluşan zararları kime ödeteceğiz?” ifadelerini kullandı.

Akbelen'deki kesim bir hukuk devletinde anlaşılır değil

Akbelen ormanı ve zeytinliklerinin yok edilmemesi, yöredeki köy yerleşimleri ile tarımsal üretim ve su üretiminin devam ettirilebilmesi için açılan dava devam ederken, orman alanında kesime girişmenin bir hukuk devletinde anlaşılır olmadığını dile getiren Kantarcı, Orman Genel Müdürlüğü’nün de tarihi geçen kesim iznini yenilemediğine de işaret etti.

Açık ocaktan geriye kalan alan ağaçlandırılmaz

Termik santral için Sekköy’de başlatılan açık ocak işletmesinin, İkizköy ormanlarını da yok ederek Akbelen ormanı ile zeytinliklerine ulaştığını dile getiren Kantarcı, “Açık kömür ocağı işletmesi uzun, geniş ve derinliği yer yer 200 metreye ulaşan bir çukur olarak kaldı. Yok edilen orman, zeytinlikler ve köylerdeki halkın da olayın boyutlarını kavramasını sağladı. Yok edilen ormanın ağaçlandırma bedeli olarak yatırılan para ile ülkenin başka yerlerinde ağaçlandırma yapıldığı iddiası anlamsız bir savunmadır. Yok edilen zeytinliklerdeki ağaçların sökülüp, başka yerlere taşınıp, dikildiği ve yeni zeytinliklerin kurulduğu iddiası ise halk için anlamsızdır. Orman ve altındaki çatlaklı kireç taşı çok önemli miktarda su üretmektedir. Zeytinlikler ise her yıl verdiği ürün ile halkı geçimini sağlamaktadırlar. Açık ocak işletmesinden arta kalan kayalık ve taşlık çukur ve yamaçları ise ağaçlandırılmaz durumdadır. Halkın Akbelen ormanını ve zeytinliklerini korumak için dört yıldan beri direnmesi sebepsiz değildir” dedi.

Kömür ocağındaki patlamalar deprem olarak kaydediliyor

Kömüre ulaşmak için üstteki kireç taşı tabakalarının kaldırılması gerektiğine dikkati çeken Kantarcı, raporunda şu bilgilere yer verdi:

“Bölgedeki kireç taşları; üstte mezozoik yaşlı sert kireç taşları ile onun altındaki killi kireç taşlarından oluşmaktadır. Üstteki

kireç taşları çatlaklı yapıdadır. Bu çatlak sistemi yağışların derine sızmasını ve yer altı suyunun dönüşmesini sağlar. Alttaki kireç taşları killi olduğu için geçirimsizdir (Kil su alınca şişer). Yeraltı suyu da bu killi kireçtaşı tabakasının üstünde birikir, kaynakları, dereleri ve kuyuları besler. Kireç taşı tabakalarını gevşetmek için dinamit ve anfo ile patlatma yapmak gerekir. Patlatmalar deprem etkisi yapmakta ve İstanbul’da Kandilli’de deprem olarak kaydedilmektedir. (Son patlatma 2 Ağustos 2023 tarihinde kaydedilmiştir). Patlatmalar ile oluşan sarsıntılar binlerce yıldan beri oluşup, gelişmiş çatlak sistemindeki su yollarını da değiştirmiştir. Bodrum’un su kaynakları da patlatmalardan ve açık ocak işletmesinden çok olumsuz etkilenmiştir. Bodrum’a su sağlamak için planlanan Kaya Deresi Barajı ise Koca Çay boyunca yerleşmiş köylerin, tarım alanlarının ve Güllük Dalyanının suyunu keseceği için mahkemece iptal edilmiştir. Bodrum’un iç ve dış turizm gelirleri bakımında önemli göz önüne alındığında, Akbelen Ormanı ve zeytinliklerinin ürettiği suyun ne kadar değerli olduğu da anlaşılmaktadır.”

'Orman toprağı yok edilemez'

Orman ağaçlarının belirli bir plana göre orman işletmeleri tarafından kesilip satıldığını; ormanın ürettiği odunun ise ülkenin ihtiyacının karşılanması için kullanıldığını ancak orman toprağının korunduğunu kaydeden Kantarcı, “Orman toprağı hem odun, hem de su üreten, hem de barındırdığı mantarlar ve bak-

teriler ile önemli biyokimyasal olayların süregeldiği bir ekosistemdir. Orman ve orman toprağı; güneş enerjisinin, su, anyon ve katyonlar ile birleştirilip biyo-enerjiye ve maddeye dönüştürüldüğü, mikroorganizmalar ile de maddenin ayrıştırılıp, enerjiye dönüştürüldüğü dinamik bir ekosistemler birliğidir. Asıl üretim ortamı orman toprağıdır. Ağaçlar kesilebilir. Ama toprak yok edilemez. Orman alanlarında aşırı ağaç kesimi de yapılamaz. Korumasız kalan orman toprağı yüzeysel akışa geçen yüksek yağış suları ile taşınır. Toprak derinliği azalır. Toprağın su tutma ve suyu sızdırıp, üretme kapasitesi azalır” ifadelerini kullandı.

'Köylü toprağın ve devletin sahibidir'

Termik santrallerin kömürle işletilmeye devam ettirilmesi durumunda ormanları, zeytinlikleri ve tarım alanlarını yok edeceğinin altın çizen Prof. Dr. Doğan Kantarcı, geride kayalık, taşlık ve ağaçlandırılmaz çukurlar kalacağı uyarısına yer verdiği raporunda ayrıca şunları kaydetti:

“Arazisi yok edilmiş köylü göç ettirilecektir. Köylü toprağın ve devletin sahibidir. Millet in de yiyeceğini üreten efendisidir. Toprağından göç ettirilemez. Su üretimi engellendiği için çevrede yeraltı suyunu kullanan yerleşim ve tarım alanları ile zeytinlikler susuz kalacak devamlılığını yitirecektir. Su üretiminin engellenmesi önemli bir turizm yerleşimi olan Bodrum’un da sonu anlamına gelmektedir. Su kömürden üretilen elektrikten

daha değerlidir. Muğla termik santrallerinde üretilen enerji ülke üretimini % 2,1’i (Birilerine göre % 2,5) kadardır. Ayrıca buradaki termik santrallerin doğal gaz ile çalıştırılma zamanı da gelmiştir. Elektrik enerjisi ülmemizin elektrik sistemi ile de bölgeye aktarılabilir.

Akbelen'de ağaç kesmek 'kamu yararına karşı eylem'dir

Açık ocak işletmesinden kaynaklanan tozlar ile termik santrallerin bacalarından salınan küller önemli ölçüde zarar yapmaktadır. Termik santrallerin baca gazları da ağaçlara ve meyvelere çok yaygın ve etkili zararlar vermektedir. Orman ağaçlarının artımındaki hacim azalması hesaplanmalı, kurşlandırılmalı ve termik santral işletmelerinden artım zarar tazminatı olarak alınmalıdır. Akbelen Ormanında ağaçlar kesilmiştir. Ağaçların kökleri de sökülmemektedir. Yapılan bütün uyarılar, halkın ve yardıma gelen gönüllülerin gayretleri, Türkiye çapında yapılan karşı çıkılmalar göz önüne alınmamıştır. Arazi de kökleri söküp, satmak, iş makineleri ile toprakları kazımak ekosistemi yenilenemeyecek ölçüde tahrip etmektir. Orman toprağı yok edilmemelidir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Türk halkının kurduğu bir devlettir. Halk haklı olarak varlığını, toprağını, geleceğini korumak için uğraşmaktadır. Halkı, o halkın çocukları olan asker ve polis ile önlemek ve sindirmek 'Bumerang etkisi' yapar. Sonuç olarak; Akbelen ormanında 24.7.2023 gününden beri yürütülen ağaç kesmek, orman ekosistemini

yok etmek, su üretimini engellemek işlemlerinde 'Kamu yararı' yoktur. Tam tersine 'Kamu yararına karşı' eylem vardır.”

KAMUOYUNA VE İLGİLİ TARAFLARA DUYURULUR

Kısaca Torba Yasa olarak bilinen 7456 sayılı kanun 15 Temmuz 2023 tarih ve 32249 Sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğü girdi.

Deprem bölgesindeki 11 ili kapsayan zeytinlik ve orman alanlarının talanını öngören ve Anayasaya aykırı olan 7456 sayılı kanunun 25. maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesi’ne son başvuru tarihi 13 Eylül 2023’tür. Başta ana muhalefet partisi olmak üzere, TBMM’deki tüm partilere, milletvekillerine, basın kuruluşlarına, demokratik kitle örgütlerine ve kamuoyuna duyurulur.

1. 15 Temmuz 2023 tarih ve 32249 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan bu yasadaki 25. madde, ormanları ve zeytinlikleri deyim yerindeyse Anayasa ve hukuk tanımayan bir anlayışla tepe tepe inşaata açmayı öngörmektedir.
2. **Anayasa Madde 169: <Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez, orman sınırlarında daraltma yapılamaz.>** diye apaçık belirtmesine karşın, hak sahibi başına 1.000 metrekare orman verilmesini öngören yasa çıkarmak Anayasayı yok saymak anlamına gelir. Yapılmak istenen, depremi gerekçe göstererek orman kıyımıdır. Deprem fırsatçılığının başka bir çeşididir. Depremden etkilenen 11 ildeki orman ekosistemleri

parçalanacak, yok edilecek, bütün bitki ve hayvan türleri zarar görecektir. Su sıkıntısı çekilen bu süreçte yeraltı ve kaynak suları olumsuz etkilenecektir.

3. Söz konusu maddedeki **“Henüz yer seçimi yapılmamış, köylerde ve kırsal özellik gösteren alanlarda”** ibaresi hazırlıksızlığın, belirsizliğin, öngörüsüzlüğün göstergesidir. Depremi yaşayan illerden bazılarında köyler büyükşehir yasasıyla mahalle olmuştur. “Kırsal özellik gösteren alanlar”ın hangi ölçütlere göre ve kim tarafından belirleneceği, bu durumun kaç yıl süreceği belli değildir. Net olmayan böyle bir yasa farklı illerde farklı şekillerde uygulanmaya açıktır.
4. 25. madde ile getirilen değişiklikler Türkiye’nin de imzaladığı ve taraf olduğu uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Örneğin; Biyolojik çeşitliliğin korunması sözleşmesine aykırıdır. Ayrıca 2007 yılında yapılan Avrupa Orman Bakanları Konferansı’nda alınan kararlara da aykırıdır. 2007 yılında alınan kararlarda;
 - a) Ormanların temiz su üretimindeki işlevi nedeni ile kesinlikle korunması,
 - b) Yenilenebilir enerji kaynağı bağlamında korunması öngörülmüştür.
5. 25. madde ile yapılması öngörülen değişiklik, 3573 sayılı

Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılığının Aşılattırılması hakkında kanuna aykırı olduğu gibi Türkiye’nin gıda güvenliğini de tehlikeye atmaktadır. Ormanların, zeytinliklerin ve zeytinlik sahalalarının yapılaşmaya açılması ile yalnızca bu alanlar değil, bitişindeki ve çevresindeki diğer ekosistemler de (ormanlar, sulak alanlar, tarım alanları, bozkırlar vb.) olumsuz etkilenecek zarar görecektir. Aynı zamanda bölgede yaşayan halk da sosyal, kültürel ve ekonomik olarak olumsuz etkilenecektir.

Zeytinliklerin imara açılmasını ve yapılaşmasını öngören yasa taslağı geçtiğimiz yıl siyasal iktidar tarafından gündeme getirilmiş ve halkın Ankara’ya Meclise gelerek tepki göstermesi üzerine geri çekilmişti. İktidar, yanlışlığını anladığı için değil, halkın tepkisinden çekindiği için yasa taslağını geri çektiğini bu torba yasa ile göstermiş oldu. Şimdi de deprem fırsatçılığı yaparak 25. maddeyi torba yasaya eklemiştir. Ormanları ve zeytinlikleri Anayasa ve hukuk tanımayan bir anlayışla inşaata açmayı öngören bu torba yasa iptal edilmelidir.

Kırsal Çevre ve Ormanlık Sorunları Araştırma Derneği Yönetim Kurulu

23 Ağustos 2023

ORMAN YANGINLARI İLE MÜCADELEDE SİLVİKÜLTÜREL TEDBİRLER

Mehmet Yaka - Emekli Orman Yüksek Mühendisi, Silvikültür uzmanı

Orman yangınları; ormanların varlığını tehdit eden en büyük orman zararlısı olup, bilhassa son yıllarda çıkan orman yangınları çok geniş orman alanlarını yok etmesinin yanında yerleşim yerlerini de etkisi altına alarak can ve mal kayıplarına neden olmaktadır. Ayrıca orman yangınlarında kullanılan makine ve malzemelerin yüksek maliyetlerinden dolayı yangın söndürme harcamaları astronomik rakamlara ulaşmaktadır. Bu durum; geniş orman alanı kaybı, insan kaybı ve yüksek masraf devam edemez.

2021 yangın mevsiminde Antalya ve Muğla Orman Bölge Müdürlüklerinde çıkan orman yangınlarının; yanan orman alanının büyüklüğü ve halka verdiği can ve mal kaybı nedeniyle orman yangınları ile mücadelede daha etkin ve değişik önlemlerin alınması gerektiği hakkında bir uyarıcı olduğunu düşünüyorum.

Son yıllarda çıkan orman yangınlarının neden hızla büyüdüğü, neden geniş alanlara yayıldığı ve yerleşim alanlarını etkilediği soruları masaya yatırılıp irdelenmelidir. Ayrıca orman yangınları ile mücadelede ve haberleşmede günümüzün en yeni teknolojisi, makine ve ekipmanları kullanıldığı halde tahribatın büyüklüğü nedendir? Bunun sebebinin araştırılması ve iyice incelenmesi gerek. Orman Genel Müdürlüğü'nün her yıl hazırladığı: ORMAN YANGINLARIYLA MÜCADELE EYLEM PLANI'nda yangının çıkmaması

ve çıkan yangının çabuk yayılmaması için ormanda alınacak tedbirler verilmektedir. Örneğin, YARDOP projesi açılımı: Yanan Orman Alanlarının Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Ormanlar Tesisi Projesi. Bu proje ile birlikte bazı ilave tedbirler de süratle hayata geçirilmelidir.

Bilindiği üzere; bitkiler güneş enerjisinin yoğunlaşmış halidir. En küçük bir kıvılcımla bu birikmiş enerji infilak eder. Birikmiş enerji yani ormanın altındaki ölü ve diri örtü tabakası (tutuşturucu madde)'nin miktarı ne kadar fazla ise ortaya çıkan enerji de o kadar yüksek olur. Ormanı tutuşturan ve yanmasına neden olan bu enerjidir.

Orman yangın üçgeninin bir bileşeni olan bu yanıcı (tutuşturucu, yoğunlaşmış enerji) maddeleri günümüzde ormanlarımızda oldukça birikmiş durumdadır. Genç ormanlar (gençlik, sıklık ve direklik çağı) yangınların büyümesinde çok etkilidir. Son yıllarda yapılan yüksek orandaki ağaçlandırmalar ve doğal gençleştirme çalışmaları ile genç ormanlarımızın miktarı oldukça artmıştır ki bu durum orman yangını riskini artırmıştır.

Günümüzde orman yangınlarının çıkış nedeni ağırlıklı olarak kasta dayanmaktadır. Çünkü yangınlar günün ve mevsimin en riskli anında ormanın en riskli yerinde çıkmaktadır. Bu durum, ormanların planlı olarak yakıldığını akla getirmektedir ki orman teşkilatının bu konu üzerinde

durması gerekir. Kaza ile enerji hattından ve piknik yerlerinden yani sıradan sebeplerle çıkan yangınlar orman ekipleri tarafından büyümeden söndürülmektedir. Sorun yaratan kasıtlı olarak çıkan yangınlardır.

ÇÖZÜM NEDİR?

Orman yangınları, birinci derecede kızılçam ormanlarında ikinci olarak karaçam ormanlarında etkili olmaktadır. Yazımızda bahsedeceğimiz tedbirler kızılçam ormanları için geçerlidir.

1-Temiz işletmecilik yapılacaktır.

Kesim yapılan ormanlarda yangın riski yaratacak atık maddeler zararsız olacak şekilde toplanacak veya bertaraf edilecek.

2-Bakımlarda silvikültür tekniğine hassasiyetle uyulacaktır.

Bakım müdahaleleriyle yabancılaşma yaratılmamalıdır.

3-Yanıcı madde yoğunluğunun azaltılması ve kuru dal budaması yapılması.

Orman yangınları; 1- örtü, 2-tepe ve 3- gövde yangını olarak üç şekilde cereyan eder.

Örtü yangınları: Ormanın tabanındaki ince ibre tabakası, humus, boysuz ot ve çalılırların yanmasıyla oluşan yangındır. Gövde ve tepeli etkilemez. Kızılçamın kalın kabuğundan dolayı kızılçam için zararsızdır. Bu nitelikteki ormanlarda kış mevsiminde kontrollü yangınlarla mevcut örtü ortadan kaldırılabilmektedir. Kontrollü yangında da kızıl-

çamın kalın kabuğundan dolayı kambiyum zarar görmeyeceği için ağaçlar etkilenmeyecektir.

Tepe yangını: Ormanın tepe ta-cında devam eden ibre, dal ve yaprakları yakarak devam eden yangındır. Orman için çok tehlikelidir. Ormanın altındaki ölü ve diri örtünün fazla birikmiş olması ve mevcut diri örtünün boyu örtü yangınının tepe yangınına dönüşmesine neden olur. Ormanın yangına hassas noktalarında, yerleşim alanlarının bitişiğinde, yol ve ziraat arazilerine bitişik ormanlarda kuru budama da yapılarak alt tabaka yangın mevsimi gelmeden temizlenmelidir. Orman içinde önceden, yangın önlemi için tesis edilen yangın emniyet şeritlerinin ve yangın emniyet yollarının iki tarafında orman altı temiz şeritler tesis edilecek. Bu şeritler zamanla orman içine doğru genişletilecek, bu şeritlerin üzerindeki orman asla seyreltilmeyecek. Çünkü bu seyreltme sonucu yabanlaşma yangın tehlikesini arttırır.

Orman içlerinde yangın çıkma ihtimali olan yerlerde yangının hızını kesecek şekilde orman altı temizliği yapılarak orman içi temiz (orman altı) şeritler tesis edilecek.

Tepe yangınına besleyen yoğun ve yüksek boydaki orman alt tabakasıdır. Orman içinde tesis edilen orman içi temiz şeritler tepe yangınının hızını yavaşlatır şeridin genişliğine bağlı olarak tepe yangını yere iner. Kara mücadele ekipleri bu yangını kolayca söndürebilirler.

Bu, yukarıda izaha çalıştığım; orman altı temiz şerit ve alanların tesisi kış aylarında yapılacak. Temizlik nedeniyle çıkan materyalin preslenerek katı ya-

kıt olarak kullanılması planlanmalıdır. Böylece, ekonomik gelir sağlayan çalışmalar daha kalıcı ve devamlılık arz eder.

Bahsettiğimiz bu çalışmalar bir plan dahilinde yapılacak. Orman Genel Müdürlüğüne her yıl hazırlanan "Orman Yangınlarıyla Mücadele Eylem Planı" orman işletme şefliği bazında yapılacak. Bölge ormanları bölmeler itibariyle incelenerek yangın risk durumu sıralaması (ormandaki diri örtü durumu, ormanın gelişme çağı, mahallin sosyal yapısı gibi kriterler dikkate alınarak) yapılacak öncelikli sahalar ilk yıllara planlanacak. Bu planlar amenajman planları ile uyumlu olarak yapılacak ve yıllık programlar halinde uygulamaya devam edilecek. Ormanlarımızı yangından korumaya matuf bu çalışmalar bir seferberlik halinde devam edilecek ve kesim, ağaçlandırma gençleştirme gibi diğer orman hizmetleri biraz rölantiye alınacak.

Gövde yangını: Bahsedilmeye gerek duyulmamıştır.

4-Yangına dirençli ve yanmayan orman yetiştirmek.

Kızılçam ormanları birinci derece yangın bölgesinde yer alan ve yangından en çok zarar gören ormanlardır. Kızılçamın hayatından yangın hiç eksik olmamıştır. Bu nedenle kızılçam yangın ekolojisine uyum sağlamış bir türdür. Yangın kızılçamın hem gençleşme hem de genişleme nedenidir. Bu özelliğinden dolayı meslektaşlarımız 'küllerinden yaratacağız' sloganını geliştirip afişe etmişlerdir. Bu durumda yapılacak teknik müdahalelerle kızılçam ormanlarını yanmaktan koruyabiliriz.

Mevcut ormanların yangına karşı dirençli hale getirilmesi konusu

yazının içinde işlenmiştir. Burada ormanın kuruluşundan ağaçlık çağına ulaşana kadar alınacak tedbirlerden bahsedilecektir.

Orman henüz daha kuruluş safhasında iken altyapı tesisleri inşa edilir. Yangın emniyet şeritleri ve yangın emniyet yolları tekniğine uygun olarak planlanır ve uygulanır. Bu şeritlerin her iki tarafına yangına dayanıklı ve yangına set görevi yapan kara servi asgari 2-3 sıra olmak üzere dikilir.

Ormanın kuruluşu dikim yoluyla yapılmışsa kültür bakımları, doğal olarak kurulmuşsa gençlik bakımları ile ormanın gelişmesi sürdürülür. Kültürlerde bakım faaliyetlerinden olan çapa-ot alma ve diri örtü temizliği ile yangın önlemi de alınmış olur. Gençlik bakımlarıyla ormanın yangına dirençliliği arttırılmaz. Gençlik ve kültür çağı orman yangınlarına en hassas çağdır. Elden gelen ve mahalli mevcut bütün tedbirler uygulanır. Örnek olması için yazıyorum; görev yaptığım süre içinde gençliğin durumuna göre kontrollü hayvan otlatması yaptırıyorduk. Keçi olmamak üzere diğer hayvanların otlatmasına serbest bırakılıyor ve çok yararlı oluyordu. Kızılçam gençlikte hızlı büyüdüğü için ağacın büyüme enerjisini aksatmadan değerlendirerek orman bir üst gelişme çağına ulaştırılacak. Meslektaşlarımızla slogan haline getirmiştik: Kızılçamı yangından kaçırırçasına büyüteceğiz. Bir sonraki gelişme çağı sıklık çağıdır.

Sıklık çağına ulaşan ormanlar sıklık bakımına tabi tutulur. Sıklık bakımı müdahalesi sırasında ormanın yangına karşı direncini arttıran tedbirler de beraberce alınır. Şöyle ki; sıklık bakımı kızılçam ormanlarının gelecek

(tek tabakalı) formunu kazandıran son müdahaledir. Fertler tek tek gözden geçirilir. Bırakılan fertlerin gelişme enerjilerini aksatmadan sürdürebilmesi için seyreltme yapılır. Yani sıklık kalmayacaktır. Kurumuş olan alt dallar tahranın tersiyle veya sert bir cisimle düşürülür. 100-200 metre (m) arayla 2 m genişliğinde bakım patikaları yapılır. Bu patikaların ve diğer ulaşım yollarının 15-20 m iki tarafında yaş dallar dahil testere ile budama yapılır. Budama yapılırken gövdede asla yara izi yaratmayacak şekilde çalışılacak. Bakım sonunda değerlendirme dışı kalan materyal yangın yaratmayacak şekilde dağıtılacak veya alandan uzaklaştırılacak. Orman tekniğine uygun olarak yapılan sıklık bakımından sonra büyüme enerjisine bağlı olarak gelişmesine devam ederek direklik çağına ulaşır.

Direklik çağında ormana uygulanan silvikültürel müdahale ilk aralama veya ferahlandırma. Aralama neticesinde ara ürün elde edilir (Maden direği, Lif yonga veya kağıtlık emval ve yaka-cak emval gibi). Değerlendirme dışında kalan atık materyal dağıtık vaziyette bırakılır veya alandan uzaklaştırılır. Bu alanlarda da yol, yangın emniyet şeridi ve yangın emniyet yollarının her iki kenarında dal budaması da yapılarak altı temiz orman şeritleri yaratılır. Bu şeritler asla ormansızlaştırılmamalı ve seyreltme yapılmamalıdır. Aksi halde her iki durumda oluşacak yabancılaşma yangın tehlikesi yaratacaktır. Bu sahalarda kış mevsiminde kontrollü yangınlar yapılarak, orman yangın tehlikesinden bir derece korunmuş olur.

Bugün direklik, ince ağaçlık ve ağaçlık çağındaki ormanlarımızın miktarının oldukça fazla

olduğunu düşünüyorum, hatta görüyorum. Gerek amenajman planlarıyla gerekse özel raporlarla bu genç ormanların gerçek etaları tespit edilerek bakımlarının süratle yapılıp maksimum artım çağındaki genç meşcerelerden optimum artımı sağlamakla beraber yangınlara karşı direncini artırmış olacağız.

Yanan ormanların rehabilitasyonu

Yanan orman alanları doğal veya yapay gençleştirme yöntemiyle tez zamanda tekrar ormanlaştırılır. Yangından sonra, yanan alan uzman teknik elemanlarca etüt edilerek doğal gençleşecek ve yapay gençleştirme yapılacak alanlar tespit edilecek. Toprak erozyonunun önlenmesi ve toprak üzerindeki külün taşınmaması için süratle kesim çalışmalarına başlanır. Mümkün oldukça ilk yağmurlar başlamadan önce kesimlerin tamamlanması şayanı tercihtir. Ancak 2021 yılında olduğu gibi geniş yangın alanlarında bu mümkün olmaz.

Doğal gençleştirme yapılacak alanlar mümkün oldukça ilk yağmurlara kadar kesilip ağaçlar yere indirilerek yetiştirme ortamına bağlı olarak ilk çimlenme tarihine kadar doğal gençleştirme koşulları hazırlanarak bir yıl gözlem altında bulundurulacak. Doğal gençliğin gelmemesi halinde bir yıl sonra ağaçlandırmaya başlanır. Bugüne kadar; doğal gençleşeceğine karar verilen yanmış kızılçam ormanlarında başarısızlık söz konusu olmamıştır. Doğal gençleştirilecek alanlarda ağaçlar tesviye eğrilerine paralel olarak devrilecek, emvallerin kabuk soyma işleri olduğu yerde yapılacak, yani emvaller bir araya toplanarak makinelerle toplu kabuk soyma

yapılmayacak. Ağaç kabukları, toprak erozyonunun önlenmesi, mevcut külleri ve tohumları muhafaza etmek gibi önemli bir görevi yerine getirirler. Doğal gençleştirilmesine karar verilen alanlara ilave tohum atmaya ihtiyaç yoktur. Çünkü kızılçamın biyolojisi gereği yangın veya bir afet sonunda rezerv tohumu devamlı olarak fazlasıyla mevcuttur. Hatta civardaki ormansız alanlar dahi belli bir mesafeye kadar doğal gençlikle kaplanır.

Yapay gençleştirilmesine karar verilen alanlar, vakit geçirmeden makine veya işçi ile toprak işleme yapılarak yöreye uygun orijinli fidanlarla ağaçlandırılır. Orijin meselesi çok önemlidir, alanların bir an önce kapatılması düşüncesi ile yöreye uygun olmayan orijinde fidan dikilmemelidir.

Toprak üzerinde yangından arta kalan materyal asla makine kullanılarak sıyrılmayacak, teraslar arasına erozyonu önleyecek şekilde toplanacaktır. Çünkü yanık alanlarda erozyon çok önemli bir sorundur.

Sonuç

Orman yangınları çok kapsamlı ve detaylı olaylar kompleksi olup bir makaleyle çözümlenecek bir konu değildir. Bu makale ile tecrübelerimiz ışığında yararlı olacağını düşündüğüm hususları aktarmaya çalıştım. Bu yazının başından itibaren ifade etmeye çalıştığım; bir seferberlik halinde doğal yaşlı ormanları kısmen ve mevcut genç ormanları da tamamen yangına dirençli hale getirebilirsek ülkemizde orman yangınlarının kâbus olmaktan çıkacağına inanıyorum.

ORMANLARIMIZIN ÖNEMİ ÇEVREYE ETKİLERİ VE ORMAN YANGINLARI

Yusuf Ertaylan - Orman Yüksek Mühendisi

Ülkelerin gelişmesinde, toplumun kalkınmasında doğal kaynakların önemini yadsımak olanaksızdır. Var olan doğal kaynaklar içinde, kendisini yenileme, varlığını arttırma yani sürdürülebilir olması nedeniyle, hiç dokunulmasa ve işletilmese dahi durdukları yerde fonksiyonel özellikleri ile çevreye ve insanlara yarar sağlayan ormanların ayrı bir yeri ve önemi vardır.

Canlılar aleminin önemli bölümünü oluşturan insanlar yaşadıkları çevreden ayrı düşünmek olanaksızdır. İnsanoğlu var olduğu günden beri etrafını kuşatan ve sayısız hizmetlerinden yararlandığı çevresi, özellikle doğa ile ilişkili olarak yaşamını sürdürmüştür. Yaşantısını sürdürürken çevrenin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini keşfetmeye, olanakları ölçüsünde yararlanmaya çalışmıştır. Petrol ve madenler gibi yer altı zenginliklerden önce daha kolay ve ucuz olanları kullanmış, tahrip ve yok edilebildiği ormanlar ile ilişki kurmuş ve onlardan yararlanma yollarını aramıştır. Bu yararlanma öncelikle yakacak ve yapacak odun temini konusunda olmuş, bu durum yıllarca bu şekilde devam etmiştir. Osmanlı Döneminde başlayan bu bilinçsiz ve düzensiz yararlanma ne yazık ki Cumhuriyet Döneminde de devam etmiştir.

Hızlı nüfus artışı, tüketim alışkanlıklarının değişmesi, tüketim artışına koşut olarak gelişen sanayileşme ile fiziki ve biyolojik çevre ile sosyal ve kültürel çevre de (gelenek ve göreneklerimiz) bir takım sorunları yani yaşam ortamında oluşan olumsuzlukları beraberinde getirmiştir. Öyle ki;

- Orman alanlarının günden güne azalması, biyolojik yapılarının bozulması nedeniyle toplum için önemi olan ormanların fonksiyonel özelliklerinin ortadan kalkması,
- Demiryolları taşımacılığı yerine otoyolların tercih edilmesi,
- Toplu taşımacılık yerine özel araba kullanımı,
- Isı yalıtımsız binalar ve aydınlatma hataları,
- Her gün çöpe atılan tonlarca gıda maddesi,
- Gereksiz tarım ilacı ve gübre kullanımı,
- Geri kazanım politikalarının yetersizliği,
- Tasarruf yerine tüketimin özendirilmesi,
- Eksik ve yanlış eğitim politikaları

gibi olumsuz ve hatalı uygulamalar sonucu ortaya çıkan ÇEVRE SORUNLARI, insan yaşamını kısıtlayan ve toplum sağlığını tehdit eden boyutlara ulaşmıştır.

Yıllarca yapacak ve yakacak odun üretimi yapıldığı, tükenmez bir kaynak gözüyle bakıldığı zamanlarda ormanlarımız en büyük darbeyi yemiş, daha sonraları erozyonu önleme, yağmur ve su rejimini düzenleme, toprak-su ve bitki örtüsü arasında bozulmuş olan doğal dengeyi yeniden kurma, hiç bir zaman dış alımla dahi temini olası olmayan fonksiyonel yararları anlaşıldığında ormanların önemi daha da ortaya çıkmıştır. Bunun sonucu olarak, bir yandan ormanların korunmasına özen gösterilirken diğer yandan bozuk orman alanlarının, orman içi açıklıkların en uygun ağaçlandırma teknik ve metodları kullanılarak kısa sürede en yüksek odun hasılatı elde edecek şekilde ağaçlandırma çalışmalarına başlanmıştır. Ancak ne yazık ki ağaçlandırma ve erozyonu kontrol konularında yetişmiş tecrübeli teknik ve idari personel ile yapılan arazi uygulamaları sonunda bulunmuş makina ve ekipmanlara sahip olan AĞAÇLANDIRMA VE EROZYONU KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (AGM)'nin her siyasi otoritenin değişmesi sonunda ilk kapatılan genel müdürlük olması en büyük hata olmuştur.

Ormanlarımızın ülke ekonomisine katkısını, insan yaşamı ve çevre üzerine etkisini, gayri safi ulusal hasıla üzerindeki önemli payını göz önünde tutan Orman

Genel Müdürlüğü (OGM) (AGM kapatılınca ağaçlandırma-erozyonu kontrol hizmetleri OGM tarafından yürütülmektedir.) tarafından;

- Boş ve verimsiz halde duran ülke topraklarını üretime sokarak ekonomiye katkı sağlar hale getirmek, katma değer üretmek,
- Odun hammadesine dayalı sanayinin gereksinim duyduğu ürünleri, istenilen özellik ve ölçütte üretmek, bu konuda dar boğazlara girmeden, dış alıma da gitmeden tamamen yurt içi olanaklarla karşılamak,
- Çevre yani hava, su ve toprak kirliliğini önlemek,
- Sel ve taşkınların etkisiyle erozyonla toprak taşınmasını engelleyerek can ve mal kaybını, baraj ve göllerin dolmasını durdurmak,
- Tarım potansiyelini artırmak,
- İstihdam ile birlikte özellikle kırsal kesimde orman içi ve orman kenarı köylerde geçim olanakları sağlamak,
- Ulusal savunma ve güvenlik bakımından uygun ortam oluşturmak,
- Su varlığını korumak, düzenlemek ve yerleşim yerlerine su sağlamak amacıyla her yıl parasal olanaklar çerçevesinde, teknik yönden uygun alanlarda ağaçlandırma çalışmaları yapılmaktadır.

Sonuç olarak,

A- Gelişmişliğin ölçüsü daha çok tüketmek, çevreyi kirletmek

değil, çevreye daha duyarlı olmaktır. Bu ise gelişmişlik kadar çağdaşlığın da ölçüsüdür.

İnsanoğlu tarafından kişisel çıkarlar uğruna kirletilen dünyamızın yine insanoğlu tarafından var olan ormanlarımızın korunması, fidan dikerek orman varlığımızın artırılması, anaokullarından başlamak üzere, ağaç ve ormanlarımızın önemi, çevre ve insan sağlığı üzerine etkileri, ülke ekonomisine katkısı gibi konularda eğitimler verilmesi zorunludur.

B- Orman yangınları ile mücadele ve bu konuda alınması gereken önlemler:

Ormanlarımızın var olması durumunda, toplumların yaşamı üzerine olumlu etkileri olduğu gibi, çıkan-çıkarılan orman yangınları sonucunda yöredeki fauna ve floranın yok olması ile bir takım çevre sorunları da ortaya çıkmaktadır. Ne yazık ki OGM tarafından bu konuda alınan tüm önlemler, yangın çıkmadan önce alınması gereken önlemler yerine, genellikle yangınlar çıktıktan sonra söndürülmesi konusundadır. Bu konuda engel bir topoğrafik yapı yanında bir de rüzgarlı bir hava varsa yangınların söndürülmesi daha da zorlaşmaktadır. Nitekim Antalya ve Muğla Orman Bölge Müdürlüklerinde 2021 yılında çıkan-çıkarılan orman yangınlarında onca uçak, helikopter, arazöz ve yangın söndürme ekipleri ile müdahale edilmesine karşın binlerce hektar orman yanmış, milyarlarca para harcanmış, can ve mal kayıpları olmuştur.

Bizler evimize hırsız girdikten sonra değil hırsızın evimize girmemesi-girememesi için bir takım önlemler alınız. Buna göre orman yangınlarının çıkmaması-çıkarılmaması konusunda aşağıda vurgulanan önlemler alınabilir.

Orman Genel Müdürlüğünce yangına hassasiyet derecelerine göre;

- 1- Belirli büyüklükte bloklara ayrılmalı,
- 2- Bu orman blokları içinde ve kenarındaki köylerde yaşayan kişilerden oluşan mobil timler (3-5 kişi) oluşturulmalı,
- 3- Bu timler gerekli araç ve gereçle donatılmış olarak (mobil yangın söndürme cihazları vb.) 7x24 vardiya usulüyle görevli oldukları orman blokları içinde dolaştırılmalı,
- 4- Orman işletme müdürlüklerindeki orman muhafaza memurları da bu timleri denetlemeli,
- 5- Yangın koruma/söndürme ekipleri de konuştukları noktalardan zaman zaman gruplar halinde bu bloklar içinde dolaşmalı,
- 6- Gerektiğinde, İHA'larla orman alanları havadan denetlenmeli, polis ve jandarmadan destek alınmalı, yangın sezonunda ormanlara giriş ve çıkışlar kontrol edilmeli, giren kişilerin kim oldukları, nereye-neden gittikleri sorulmalı, araçların plakaları alınmalı,
- 7- Yangın sezonu sonunda, orman yangını çıkmayan bloklarda çalışan elamanlara ödül

(5-10 maaş) verileceği sözü verilmeli,

- 8- Belediye itfaiye araçları, orman yangın alanlarında değil, orman yangınının yaklaştığı köyler çevresinde konuşlandırılıp köylülerin can mal kayıpları durdurulmalı,
- 9- Yangın çıkan bölgelerde, yangının söndürülmesinde sevk ve idare (yangın amiri) yöresinin doğal ve topoğrafik yapısını, yerleşim yerlerini, tarım alanlarını iyi bilen teknik elemanlarca, (işletme müdürleri ve bölge müdür yardımcılar) hakim rüzgar istikameti de dikkate alınarak yapılmalıdır.

Her yıl belirli yörelerde çıkan-çıkarılan ve yapay felaket olan orman yangınları, can ve mal kayıplarına neden olmakta, ülke ekonomisine zarar vermekte ve büyük çevre sorunlarına neden olmaktadır.

Ülkemizde; Japon teknolojisine uygun bina ve tesisler yapılsa, su toplama havzası bazında sel ve taşkınları durdurup, tekniğine uygun EROZYONU önleyici tedbirler alınsa, orman yangınları çıkmaması-çıkarılmaması için bir dizi çalışmalar yapılsa herhalde doğal-yapay afetlerin büyük ölçüde önüne geçilmiş olacaktır.

YANGIN ŞEHİTLERİMİZE ALLAH'TAN RAHMET; YAKINLARINA, ORMAN TEŞKİLATIMIZA VE MİLLETİMİZE SABIRLAR DİLİYORUZ.

Kütahya ilinde 30.08.2023 tarihinde meydana gelen orman yangına müdahale ederken yaralanan Orman İşletme Şefi Murat Yıldırım tedavi gördüğü hastanede şehit oldu.

19 Temmuz tarihinde Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü, Nurdağı ilçesi Durmuşlar bölgesinde çıkan yangına müdahale ekibinde yer alan Gaziantep Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Kartal Orman İşletme Şefliğinde görev yapmakta olan Orman Muhafaza Memuru Yasin TÜKENMEZ şehit oldu.

ORÜS ANILARI

Can Hayat ÖZYURT - Orman Endüstri Mühendisi, TOD Bakanlık Temsilcisi, canhayat.ozyurt@gmail.com

Ormanlık anıları çok çeşitlidir. Ormancılar (*Bu meslek tabiri içerisinde yer alan orman mühendisi, orman endüstri mühendisi, orman muhafaza memuru, orman teknikeri, orman işçisi gibi*) bir araya geldiklerinde meslek anıları anlatılır, geçmiş yad edilir, geleceğe yönelik öngörüler dile getirilir. Hoşça zaman geçirilir.

Ben de Türkiye Ormancılar Derneğinin 1928 yılından beri yayın hayatını sürdüren Orman ve Av Dergisi aracılığı ile 1991-1997 yılları arasında görev yaptığım Orman Ürünleri Sanayi AŞ Genel Müdürlüğü (ORÜS) Ordu Akkuş Kereste ve Parke Fabrikasında iken, belleğimde kalan anılardan birini sizlerle paylaşmak istedim.

Ülkemizin saf ve verimli kayın ormanları içinde 1955 yılında kurulmuş olan ORÜS Akkuş fabrikasında hammadde sorunu yıllar boyu hiç olmamış, Akkuş Orman İşletme Müdürlüğünde üretilen kayın tomruklarının büyük kısmı ORÜS fabrikasına getirilmiş, kalite kaybı olmadan, ardaklanma oluşmadan, kereste ve parke halinde ülkemiz mobilya ve inşaat sektörünün talebine sunulmuştur. Bu döngü yıllarca devam etmiş ve Akkuş ilçesi ekonomik olarak Ordu'nun kendine yeten ilçeleri arasında yerini almıştır. Bu kıyaslamayı kendi ilçem olan Mesudiye ile yaptığımda her iki ilçe de yüksek rakımlı, sert iklim ve doğa

koşullarına sahip, ekonomik getirisi olan fındık ve sebze-meyve yetiştiriciliğinin en az hatta hiç olmadığı verimsiz toprakları olan ilçelerdir. Akkuş ilçesi, ilçe-deki tek sanayi kuruluşu olan bu fabrika sayesinde, mevcut iş-gücüne istihdam alanı sağlayan, işçilerine maaş veren, emeklileri ilçeyi terk etmeyen, esnafı da geliri olan bu insanlar sayesinde çarkını çeviren, ticaret hacmi diğer ilçelere göre yüksek olan bir ilçe idi. Ayrıca odun hammaddesinin fabrikaya nakli ve imal edilen kereste, travers ve parkenin yurt sathına dağıtılması işi nakliye sektörünü de geliştirmiş ve nakliyat yapan kamyon sayısı 300'ü geçmişti.

Özelleştirme modası gelip çatığında altın yumurtlayan tavuğun bile satılmak istendiği dönemleri yaşadık. Benim çalıştığım Akkuş ilçesinde 1990'lı yıllarda, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) ile ORÜS arasında had safhaya

ulaşan tomruk hammadde anlaşmazlıkları başlamıştı. OGM, ORÜS'e tomruk tahsislerinde sıkıntı yaratmaya başlamış, bir süre sonra ise hammadde akışı sağlanamaz hale gelmiş ve ORÜS, işçilerine maaş ödeyebilmek için yurtdışından tomruk ithali yoluna gitmişti.

ORÜS'ü bitirme oyunu başlamıştı. Akkuş ormanlarından üretilen kayın tomruklar taze halde iken daha dalları üzerinde depoya giderken ORÜS Fabrikası önünden geçiyordu. Fabrika personeli bizler adeta seyrediyorduk, zira bir tiyatro oyunu gibi idi. Fabrikanın önünden geçen tomruklar depoya gidiyor, orada istif oluyor, satışa çıkıyor, tüccar yüksek fiyatla satın alıyordu. ORÜS olarak ihalelere girdiğimizde ise bizlere verilen limiti aşmamamız talimatlandırıldığı için tomruklar tüccara kalıyor fakat her durumda, uzayan satış - istif süreleri nedeniyle

İş arkadaşlarımız ile fabrika bahçesinde

le kayın tomruklarında kalite kaybı oluşuyordu. Ardaklanma meydana geliyordu. Ardaklanma oluşmaması için ORÜS fabrikalarında yağmurlama sistemi ve tomruk havuzları vardı. Buralarda üretime hemen verilemeyecek stoktaki kayın tomruklar, su içinde muhafaza edilerek Lif Doygunluk Noktası %28'in üzerinde tutulabiliyordu. Bu işlemin yapılmadığı orman depolarında kayın tomruklar hızla su kaybedince, ardaklanma oluşuyor ve kalite kaybı meydana geliyordu.

ORÜS Genel Müdürlüğü çarkları çevirebilme adına Almanya, Fransa, Avusturya, Rusya'dan kayın ve huş tomruklar ithal etmiş, tomruklar gemiler ile Samsun Limanına indirilmiş, buradan Akkuş, Bafra, Ayancık ve Vezirköprü fabrikalarına gönderilmişti.

Akkuş ormanlarında üretilen tomruklar gözümüzün önünden depoya giderken, 3.000 km mesafelerden ithal edilen tomruklar, gemilerle Samsun Limanına, oradan da kamyonlarla Akkuş'a geliyordu. Tarifini kelimele dökmede zorlandığım anlardı.

İthal edilen tomruklar Avrupa kayını (*Fagus sylvatica*) ile huş (*Betula pendula*) olup yerli ağacımız olan Doğu kayınından (*Fagus orientalis*) üretilen kereste ve parkeler gibi kaliteli ürünler vermiyordu ve piyasada talebi gitgide azalıyordu. Bu arada fabrika, bu tomrukları biçmeye devam ediyordu, bu nedenle mamul stokları şişmeye başlamıştı. Zira kereste ve parke satışları yok duruma gelmişti. İşçilerin maaşlarının ödenebilmesi için Genel Müdürlükte para kalma-

dığı için ORÜS Kurumu bankalardan kredi çekerek maaş ödemeleri yoluna gitmişti.

Birkaç ay bu yöntem ile maaşlar ödenmiş ancak işler iyice tıkanınca bu defa, stoktaki keresteler işçilerin hak edişine mahsuben işçilere satılmış, işçilerde tüccara satarak maaşlarına kavuşabilmişlerdi. Son noktaya gelince de "Harç bitti, yapı paydos!" denmiş ve ORÜS Kurumu tarih yapraklarında yerini almıştı.

Ülkemiz orman endüstrisine öncülük etme ve piyasayı düzen-

leme gibi konularda başı çeken ORÜS kurumu, ülkemizin genellikle kırsal yerlerindeki fabrikaları ile büyük kentlere göçü bir derece durdurabilen bir yapıya da sahipti.

Her şeyin değiştiği günümüz dünyasında; orman endüstri sektöründeki yapının da değişerek yine eskisi gibi kırsal yerlerde olan fabrikalar sayesinde büyük kentlere göçün tersine çevrilebileceği günleri hayal ediyorum.

Orman ve Av Dergisi okurlarına selam ve sevgilerimle...

Atıl durumda bırakılmış fabrika ve lojmanlar Foto: Can Hayat Özyurt

SIRA DIŞI BİR AĞAÇLANDIRMA ÖYKÜSÜ

Aziz BOZATLI - Orman Yüksek Mühendisi, azizbozatli@gmail.com

1969 yılında ilk kez kurulan Orman Bakanlığında, 1975 yılına kadar Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü (AGM)'nin taŐra teşkilatı bulunmuyordu. Hizmetler sayıları 27 olan Orman Bölge Müdürlüğü bünyesindeki Ağaçlandırma Grup Müdürlükleri vasıtasıyla yürütülmekteydi. AGM ise 1975 yılında 14 AGM Bölge Müdürlüğü ve alt birimleriyle taŐra teŐkilatını oluşturmuŐtu. Bu sayı 1977'de 17'ye çıkarılmıŐ, Kahramanmaraş'ta da bir AGM Bölge Müdürlüğü kurulmuŐtu.

1976 yılı baŐlarında bendeniz Adana AGM Bölge Müdürlüğü, Kahramanmaraş AGM BaŐmühendisliđi, Göksun AGM Mühendisi olarak görev yapmaktaydım. Görev alanım Kahramanmaraş'ın Göksun, AfŐin ve Elbistan ilçelerini kapsamaktaydı.

Bu dönemde Malatya ili, Darendede ilçesi, İlsuluk Köyü Muhtarı İbrahim Yılmaz AGM'ye baŐvurarak köylerinin çevresinin ağaçlandırılmasını ister. Genel Müdürlükte kabaca bir inceleme yapılır. Birimlerimize çok uzak ve uygulamasının çok zor olduğu değerlendirilerek muhtara olumsuz cevap verilir ve dilekçesi işleme konmaz. Zira Elazığ AGM Bölge Müdürlüğü, Elazığ AGM BaŐmühendisliđi, Elazığ AGM Mühendisliği görev alanında kalan söz konusu alan Malatya'nın en batısında Sivas ili hududundadır. O günkü yol Őartlarında Elazığ'a 250 km,

Göksun'a ise 211 km uzaklıktadır. O dönemde Malatya'da AGM birimi yoktu, sadece OGM'nin Orman Bölge Şefliği birimi bulunmaktaydı.

İlsuluk Muhtarı için peŐini bırakmaz. AGM'ye birkaç başvuru daha yaptıktan sonra Genel Müdür Yardımcısı Lütfü Yıldırım'a kadar ulaşır ve ikna eder. Söz konusu saha için bir "Ağaçlandırma Ön Etüd Raporu" hazırlanmasına karar verilir. Muhtarın talebi Lütfü Yıldırım imzalı bir emir ekinde, Göksun AGM mühendisince bir rapor hazırlanması için gönderilir. O zaman aldığımız bu emir hem bana hem de baŐmühendisim Yusuf İzzettin Tapçı'ya oldukça ters görünmüŐtü. Başka bir bölge müdürlüğü alanında ön etüd yapacaktım. O güne kadar böyle bir uygulamaya rastlanmadığı gibi daha sonra da en azından ben rastlamadım.

Şimdilerde Kulunçak ilçesine bağlanmış olan, o zamanki Darendede ilçesi İlsuluk köyüne giderek muhtarı buldum. Zaten Ankara'da muhtara benim ön etüd için görevlendirileceğim söylenmiŐ ve beni beklemekteymiŐ.

Sahanın yetiŐme ortamı Őartlarını incelediğimde ortalama 1340 m rakımlı, 38 derece (°) 8 dakika (') kuzey enleminde, genel coğrafi mevki olarak sarıçam türünün literatürde bahsedilen ölkemiz ve dünyadaki en güney yayılış noktasında olduğu

günü gördüm. Etüd sırasında bir de relik bodur sarıçam ferdine rastlamıŐtım. Diğer yetiŐme ortamı ögelerini de inceledikten sonra; sahanın sarıçam ve karaçam karıŐık plantasyonuna uygun olduğu yönünde bir "Ağaçlandırma Ön Etüd Raporu" hazırladım.

Raporun gönderilmesinden 15-20 gün sonra Genel Müdürlükçe söz konusu sahaya "Ağaçlandırma Uygulama Projesi" yapılması emirlendi. Teamüllere göre uygulama projeleri AGM bölge müdürlüklerindeki "Etüd-proje mühendisleri" tarafından yapılması gerekirken, teamüllerin dıŐına çıkılarak proje yapımı için de yine ben görevlendirilmıŐtim.

Sahaya 300 hektarlık bir proje yaptım. Bu alan değeri, o günkü AGM kriterlerine göre bir beki ile korunması gereken asgari saha büyüklüğüydü. Sahanın birimlerimize çok uzak oluŐu ve yöre halkının ağaçlandırma çalışmalarına olumlu bakış açısının sonraki yıllarda deđiŐebileceđi endiŐesiyle daha büyük bir proje yapmayı da düşünmedim.

Projeyi Genel Müdürlüğe onay için gönderdik. Proje hem onaylandı hem de 100 hektarlık bir program verildi. Elazığ Fidanlığından 2-0 yaşlı sarıçam ve karaçam fidanı tahsis edilmiŐti. Böylece bir başka bölge müdürlüğünde uygulamaya da girmiŐ olduk. Sahanın uzaklığı düşünülerek Genel Müdürlükçe Göksun

AGM Mühendisliğine yeni ve güçlü bir pikap tahsis edildi. Münhasıran bu saha için bir “Ağaçlandırma Bekçi Kadrosu” gönderildi. Ertesi yıl proje sahasının tamamı ağaçlandırılmış oldu. Köylünün ağaçlandırma için çok istekli olduğunu dikkate alarak sahanın bekçi ile korunmasını yeterli görüp, ayrıca dikenli tel çit ile ihata etmedik. 1978 yılındaki kültür bakımlarını da yaptırdıktan sonra ben başka bir göreve atandım. O günden 2023 Mart ayına kadar da saha ile ilgili hiçbir bilgi alamamıştım.

Şimdilerde birçok modern ve teknolojik olanaklar içinde, tüplü fidanlar da kullanarak ağaçlandırma yapan genç meslektaşlarımıza o günlerde ne denli zor şartlarda çalıştığımızı anlayabilmeleri için sadece dikim organizasyonun bir bölümünü anlatmak isterim:

Kahramanmaraş AGM Başmühendisiyle Elazığ Fidanlık Müdürlüğü muhtemel fidan sökümü tarihini kendi aralarında kararlaştırdıktan sonra ben fidancı Musa'yı sahaya göndererek gözlem yapmasını istiyorum. Saha dikim yapılacak rutubet şartlarına kavuştuğunda görevlendirdiğim fidancı Musa telefonla beni anyordu. O dönemde otomatik telefon da olmadığı için saatlerce telefon başında bekleyerek ancak bana ulaşabiliyordu. Sahada dikime uygun şartların oluştuğunu öğrenince, ben sabah erkenden Gök-sun'dan 292 km uzaklıktaki Elazığ'a gidiyordum. Akşama kadar yaklaşık 20 bin çıplak köklü fidanı söktürüp içinde ıslak hızar talaşı olan sandıklara yerleştirdikten sonra akşam üzeri Elazığ'dan 250 km uzaklıktaki Ilısuluk'a hareket

ediyordum. Gece yansı geldiğim köyde köy odasında yatıyor, sabahleyin ise işçiler, fidancımız ve ben sahaya çıkarak ömründe çam fidanı görmemiş Ilısuluk köylüsüyle beraber dikimleri yapıyorduk. Bizler dikime devam ederken aracımız fidan getirmek üzere tekrar Elazığ'a gidiyordu. Bu döngü, her dikim mevsiminde hava şartlarına bağlı olarak, benzer şekilde 5-10 gün devam ediyordu.

Yukanda bir günde bir proje sahasına dikilen 20 bin fidanın dikim serüvenini basitçe anlattım. Ülkemizde 1970'li yıllarda yılda ortalama 50 bin hektar, 1980'li yıllarda ise ortalama 100 bin hektar ağaçlandırma yapılıp, tamamlamalarla birlikte yılda yaklaşık 300-400 milyon adet fidan dikiliyordu ve bunların %99'u da çıplak köklü fidanlardı. Yapılan ağaçlandırmalarda türüne göre hektara 2 bin ila 3 bin fidan dikiliyor ve tesisler birkaç yıl içinde sıklık çığına erişebiliyordu. 1988 yılında ülkemizde sun'i gençleştirme ve toprak muhafaza çalışmaları hariç olmak üzere 118 bin hektar ağaçlandırma yapılabildi.

Geçmişte ulaştırma, haberleşme ve teknolojik olanakların çok sınırlı olmasına rağmen Orman Teşkilatı her işi kendisi yapabilen teknik bilgi gücüne ve kurumsal organizasyon kabiliyetine sahipti. Her kademedeki çalışanın gayreti ve fedakarlığı ile teşkilatın kurumsal organizasyon kapasitesi adeta karşılıklı olarak birbirini besleyen iki güç idi. O günlerden itibaren oluşan teknik bilgi birikimi ve kurumsal organizasyon kapasitesi 2000'li yıllara kadar ulaşabildi. Daha sonraki dönemde

ise teşkilat, yaptığı işleri aşama aşama “hizmet alımı” ile gerçekleştirecek birçok konuda kurumsal yeteneklerini adeta köreltti.

Günümüzde ise hem hektara kaç fidan dikildiği belli olmayan “Rehabilitasyon Ağaçlandırması” adı altında ağaçlandırma kavramının içi boşaltıldı hem de yılda yapılan toplam ağaçlandırma 1980'li yıllardaki miktarın çok çok gerisinde kaldı.

Türkiye Ormanlıları Derneğinin, Ankara dernek merkezinde gerçekleşen “Uluslararası Ormanlar Günü” etkinliğinde, Mersin'de altı yıl beraber çalıştığım meslektaşımız Hüseyin Özbakır ile birlikte olduk. Sohbet sırasında konu memleketi olan Malatya'dan açılınca, benden sonra Malatya'da kurulan AGM Mühendisliğinde görev yaptığından söz etti. Ilısuluk köyü ağaçlandırmasının başarılı olduğunu, başlangıçta atadığımız bekçinin başarılı koruma yapıp emekli olduğunu söyledi. Benim için Malatya'daki meslektaşlarımızdan sahanın resimlerini istedi. Böylece 45 yıl aradan sonra benim meslek hayatımda önemli bir yer tutan ve birçok bakımdan farklı bir tesis öyküsü olan bu ağaçlandırmayı meslek kamuoyuna tanıtmaya fırsatını yakalamış oldum.

“Yarınlara dününden başlar.” diye bir söz vardır. Dünü bilmenin bugünleri doğru değerlendirmemizi ve yarınlarda doğru kararlar alabilmemizi sağlayacağı düşüncesiyle, küçük bir proje üzerinden geçmişe ayne tutmaya çalıştım.

ANILAR ve ACILAR

Salih SÖNMEZİŞİK - Orman Yüksek Mühendisi, salihsonmezisik@yahoo.com

Hepinize merhaba değerli dostlar, Uzun yıllar Orman Mühendisleri Odasında bölge temsilcilikleri, şube yöneticiliği ve 10 yıl Genel Başkanlık yaptıktan sonra, 2004 yılında Oda Başkanlığı'ndan ayrıldım. Yakın çevrem, artık anılarını yazma vakti geldi, senin döneminde ormancılığın içinde bulunduğu yapısal durumun ve ormansızlaşmaya karşı verdiğin mücadelenin, kamuoyu ve özellikle mesleğe yeni başlamış genç mühendisler tarafından bilinmesi gerekir diyerek beni yüreklendirmişlerdi. Ancak o sıralarda, kurulmasına öncülük ettiğim Kazdağları ve Madra Dağı Belediyeler Birliğine danışmanlık yapmam için davet aldım ve 2001 yılında başlattığım mücadeleyi yarım bırakmamak için bu görevi kabul ettim. Üye Belediyelerin sayısının artması ile adı (şu anda 60 Belediye, Birliğin üyesidir) Ege ve Marmara Çevreci Belediyeler Birliği olarak değiştirilen kuruluşun, Mart 2019'dan beri Çevre Komisyonu Başkanı ve Meclis Üyeliğini de yapmaktayım. Bu yoğunluk nedeniyle anılarımı yazmaya başlayamadım.

Aslında yoğunluk gerekçesi, gerekçesi bir neden değil. Asıl neden, tembellik, dijital özürüllüğüm ve klavye acemiliğidir. Ancak ne ki, yakın süreçte, tanıdığım birçok dostumu hızla yitirmeye başladım. Sözgelimi Orman Fakültemizdeki sınıfımızdan (1967 girişliler), yitirdiğimiz arkadaş

sayımız 40'a yaklaştı. Tüm bu düşünceler ve değerli hocam Prof. Dr. Melih Boydak'ın önerisini yinelemesiyle, yavaş ta olsa yazmaya karar verdim. Ancak birden fazla kitaba sığmayacak olan anıların yazılması, benim hızımla 3-5 yıl sürer ve buna ömür yetmeyebilir. O nedenle, bir taraftan 1970'li yıllardan başlatmayı düşündüğüm anıları yazarken, diğer taraftan, önemli bulduğum tekil olayları aralıklar ile yazıp, ormancılıkta yapılan talanı okumak isteyenler için sosyal medyada paylaşmaya karar verdim. Bu bağlamda AKP'nin iktidara geldiği Kasım 2002 tarihinden itibaren başlatmayı uygun buldum. Anılar ve Acılar adını verdiğim dizinin, ilk makalesini aşağıda görebilirsiniz. Okumanızı dilerim.

TARİHİN EN BÜYÜK ORMAN YIKIMI AKP İLE BAŞLADI

Ormancılığımızın tarihini incelemek demek, ormanlarımızın yıkım tarihini incelemek demektir diye yazmış Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu Hocamız. Gerçekten 20. Yüzyıl ideolojilerin çarpıştığı, toplumsal çekişmelerin azgınlaştığı, devletlerarası blokların kutuplaştığı, insanlık tarihinin en acılı savaşlarının yaşandığı bir zaman dilimi olmuş ve bu süreçte oluşan doğa yıkımları fark edilememiş veya görmezden gelinmiştir. Ama bu kargaşada en büyük yıkım orman ekosistemlerinde gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde de

Kurtuluş Savaşı sürecinde, daha önceki savaşlarda yorgun, güçsüz ve yoksul kalan halkın ekonomik açıdan güçlendirilmesi, Ankara'da başlayan Anadolu ihtilalini desteklemesi, halkımıza moral ve motivasyon sağlanması için ormanlardan yararlanma konusunda bazı yasal düzenlemeler yapılmıştır. Söz gelimi 21 Ekim 1920 tarihinde çıkarılan 39 Sayılı Baltalık Kanunu ile hane başına 18 dekar orman alanı baltalık olarak verilmiş ve bu kanun, Kurtuluş Savaşının kazanılmasında çok olumlu etki sağlamıştır. Savaştan sonra, liberal nitelikli 1924 Anayasa'sına dayanarak, ormanlarımızın işletilmesi müteahhitlere devredilmiş ama onların yaptığı korkunç talanı fark eden Aydınlanmacı Kadro, yapılan sözleşmeleri iptal ederek, Taahhüt Sistemi'ni terk etmiştir. Atatürk'ün 1937 yılında büyük bir ihtimamla çıkarılması için çaba sarf ettiği 3116 sayılı ilk Orman Kanunu ile DEVLET ORMANCILIĞINA geçilmiştir. Ancak ne ki, 1950 yılında çok partili yaşama geçiş ile partiler arasında iktidar yarışı başlamış ve en başta ormanlarımız olmak üzere, ülkemizin tüm varlıkları bu yarışa kurban edilmiştir. Özellikle seçim yıllarında, halkın siyasi desteğini sağlamak için çıkarılan yasalar ve orman suçlarının affına ilişkin düzenlemeler ile ormanlarımızın tahrip edilmesinin ve özel kişilerce mülk edinmesinin önü açılmıştır. Ne acıdır ki bu uygulamalar

her seçim yılında yinelenmiş ve *SEÇİM YILLARI ORMANLARIMIZ VE ORMANCILIĞIMIZIN YIKIM YILLARI* olmuştur. Bu yıkım sürecinde, -1950 yılından AKP'nin iktidara geldiği 3 Kasım 2002 tarihine kadar yukarıda dile getirmeye çalıştığım politikalar nedeniyle, orman kanununda 23 kez köklü değişiklik yapılmış ve orman sınırlarımız sürekli geri çekilmiştir.

Ülkemizdeki bu orman yıkımlarını, konferanslarda, televizyon söyleşilerinde, panel vb. etkinliklerde Anadolu, yüz yıl süren Haçlı Seferlerinde bile bu kadar talan edilmemiştir, diye dile getirdim hep. Ama bilirsiniz, beterin beteri vardır der büyüklerimiz. Bu çok doğru bir özdeyiş imiş meğerse. Ormanlarımıza onlarca yıldır yapılan ihaneti bile aratacak yeni, korkunç, sorumsuz, bir o kadar da cesurca saldırının yapılacağını nereden bilebilirdim ki? Çünkü, yıllardır yaptığımız çalışmalar sonrasında, bizim ile birlikte mücadeleye katılan birçok çevreci kişi, kurum ve kuruluşlar oluşmuştu. Öyle zamanlar yaşadık ki bu müttefiklerimiz ormanların talan edilmesi konusunda bizler kadar bilinçli şekilde savaşım veriyorlardı. Bu güven ile mutlu oluyordum ki, uluslararası sermayenin atacağı yeni hamleleri fark edince yanılığa düştüğümü anladım. Nasıl mı?

Kader (Emperyalizm) Ağlarını Örüyor

Sanki uzaydan birisi elimi uzatmış, yaşanacak olayların habercisi gibi ülkemiz toplumsal ve siyasal olaylar ile çalkalanmaya başlamıştı. Söz gelimi Anavatan,

Demokratik Sol Parti ve Milliyetçi Hareket Partisinden oluşan 57. Hükümetin Başbakanı Bülent ECEVİT'in yaşlı olması nedeniyle kendi partisi içinde huzursuzluklar başlatılmış, birçok milletvekili partiden istifa ederek, yaklaşık beş ay sonra, İsmail CEM Başkanlığında, ülkeyi seçim macerasına sürükleyecek Yeni Türkiye Partisini kurmuşlardı. İlginçtir, DSP'de yaşanan bu olaylar sırasında, Recep Tayyip ERDOĞAN, Abdullah GÜL, Abdüllatif ŞENER, Binali YILDIRIM gibi bazı önemli isimler; Necmettin ERBAKAN liderliğindeki Fazilet Partisinden koparak AKP (Adalet ve Kalkınma Partisini) kurmuşlardı. Rastlantıya bakın tam da o sırada, Orman Bakanlığında, bazı köklü kuruluşların ve kadroların değiştirilerek yeni bir yapılanma hazırlıklarının başlatılacağı duyumlarını aldık. Ve Orman Mühendisleri Odası (OMO) olarak derhal Ankara'da Ormancılığımızda Yeniden Yapılanma adı altında iki gün süren bir toplantı düzenledik. Bu etkinliğe, siyasi partileri arayarak, konunun önemli olduğunu ve toplantıya mutlaka yetkili bir ismin gönderilmesini istedim. Ancak etkinlikten bir hafta önce adının Hilmi GÜLER olduğunu söyleyen AKP Genel Başkan Yardımcısı aradı beni. Parti olarak kendilerini de toplantıya çağırığımız için teşekkür ettikten sonra, benimle toplantı öncesi görüşmek istediğini söyledi. Kabul ettim ve Oda Merkezimizde yapılan uzun bir görüşmede, sorular doğrultusunda, kendisini ülke ormanlarının durumu, uygulanan ve uygulanması gereken politi-

kalar hakkında bilgilendirdim. Buna ilişkin önceki yıllarda düzenlenen bilimsel toplantılar ile ilgili kitap ve raporları kendisine verdim. Ancak kendisi bana en çok, ormanlarımızın serveti ve ekonomik potansiyeli hakkında bilgileri sordu. Onları da yanıtladım ama, ormanlarımızın odun değeri yanında, asıl olarak ekolojik değerlerini de kapsamlı bir biçimde sundum.

Adını Workshop olarak adlandırdığımız için eleştirildiğimiz bu toplantıya katılan siyasi parti temsilcileri sırasıyla söz alarak konu hakkındaki görüşlerini dile getirdiler. Diğer parti yetkililerinden sonra AKP adına söz alan Hilmi Güler, uzunca bir konuşma yaparak, ormanların gerçek değerlerinin ülke ekonomisine yansıtılmadığını, izlenecek yeni politikalar ile ekonomiye canlılık getireceklerini söyledi. Ne demek istediğini, "yani iktidara geldiklerinde, ormanları paraya tahvil edeceklerini" çok iyi anlamıştık. Kendisine gerekli yanıtlar verildi. Toplantıdan ayrılırken bana teşekkür ederek "Biz ilk seçimde iktidar oluyoruz, sizin yönetiminizdeki Orman Mühendisleri Odası çok iyi işler yapıyor, bize göre itibarlı bir kuruluş, inşallah o zaman geldiğinde sizinle birlikte ülke için iyi çalışmalar yaparız" dedi. Ben de kendisine gülümseyerek teşekkür edip uğurladım. Tarihin cilvesine bakın ki, 10 ay sonra yapılacak ilk seçimlerde iktidara gelen AKP iktidarında 58, 59 ve 60. hükümetlerde *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı*, bu yazının kaleme alındığı sırada *ORDU İli Büyük Şehir Belediyesi Başkanlığı* görevlerini yürüten

bu adamın sözleri bana abartılı bir iddia gelmişti. Çünkü partisi kurulalı henüz 4 ay olmuştu ve koştukları Fazilet Partisi bir önceki seçimlerde %15 oy almıştı. Yapılacak ilk seçimlerde, %15 oranını ikiye bölsen ne olur dedim içimden. Kazın ayağı öyle değilmiş meğer. Armutla elmaların birlikte toplanamayacağını bir kez daha öğrendim. Dedim ya yukanda. TARİHİ YANILGIYA DÜŞTÜM.

İLK DÜŞÜNDÜKLERİ UYGULAMA, ORMAN BAKANLIĞINI KAPATMAK

Bülent ECEVİT Başkanlığındaki 57. Hükümet, DSP'den ayrılan milletvekilleri nedeniyle azınlıkta kalmış, ama buna rağmen ülke yönetiminde, özellikle ekonominin düzeltilmesi yolunda önemli işler yapmaya devam ediyordu. Ancak, Koalisyon ortaklarından MHP Başkanı Devlet BAHÇELİ'nin zorlaması sonucu erken seçime gitme konusunda zorunlu bir karar alındı. Ve 3 Kasım 2002 tarihinde yapılan seçim sonucunda, bir önceki 57. Hükümeti oluşturan koalisyon ortağı üç parti ile Fazilet Partisi parlamento dışında kalırken, AKP aldığı %34 oy ile 365 milletvekilliği kazanarak, TBMM de, %66,4 oranında üstünlüğü ele geçirdi. Hepimiz şaşkınlık içinde, özellikle demokrat yapılı kamuoyu, gelecekte yaşanabilecek olumsuzlukların yarattığı korku öngörüsü ile gelişmeleri beklemeye koyuldu. Elbette ki böyle bir parti tarafından kurulacak yeni kabine ve hükümet programı öncelikli merak konularımızın başında geliyordu. Ama tam da o sırada, DSP'li Orman Baka-

nı Prof. Dr. Nami ÇAĞAN, beni arayarak, biraz sonra görevi bırakıyorum, konuşalım dedi. Üç yıldır, daha sonra yazacağım tutumları nedeniyle aramız soğuk olduğu için kendisiyle görüşmüyordum ama meslek büyüklerimizin Sayın Başkan gitmemen ayıp olur, en azından vedalaşsınız sözüne uyarak Bakanlık Makamına gittim. Çay, kahve ve ikimizin de çok sevdiği sigara faslından sonra; Sayın Başkan size önemli bir şey söyleyeceğim, güvenilir kaynaklardan edindiğim bilgiye göre, Orman Bakanlığının kapatılacağını duydum. Ben bizim 57. Hükümetin kuruluş aşamasında, Sayın Ecevit ile Maliye Bakanı olarak sözleşmiş iken, Orman Bakanlığının MHP'ye verildiği Bakanlar Kurulunun açıklanmasından yarım saat önce, sizin Orman Bakanlığı DSP'de kalmalıdır müdahalenizle, son anda değiştirilen kabinede, bana Orman Bakanlığı düştü ve hayal kırıklığına uğradığım için size çok kızmıştım (*Bu arada, benim, Orman Bakanlığının DSP de kalması için yaptığım girişimler doğrudur. Bu konuyu ilerleyen süreçte sizlere etraflıca anlatacağım. Umarım yazacak zamanım olur*) dedi ve önceleri önemsemediğim için sevmediğim bu Bakanlığın, görevim sırasında çok önemli bir kurum olduğunu öğrendim. Bu yüzden kapatılmaması gerekiyor ve ben sizin bu konuda boş durmayacağınızı düşünüyorum dedi. Ne tür bir yol izlemem gerektiğini sorunca, kesinlikle ve mutlaka Recep Tayyip ERDOĞAN'ın bizzat kendisi ile görüşmek zorunda olduğumu dile getirdi. Bu uyarısından sonra Bakan Bey ile

vedalaşıp, hemen oda merkezine geldim ve AKP Genel Merkezinde profesyonel olarak çalışan orman mühendisi iki meslektaşımızın sağladığı özel iletişim bilgileri ile Partinin Başkanlık Sekreteryasını aradım ve *Genel Başkan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN ile görüşmek istediğimi bildirdim*. Kendileri bana tamam sayın başkan, sizi tanıyoruz, ama hangi konuda görüşmek istiyorsunuz diye sorulunca, kendilerine; "yeni kurulacak kabine ile ilgili bir önerim olacağını" söyledim. Bu başvurumun heyecanla karşılandığını düşünüyorum. Çünkü Parti Merkezinden iki saat sonra arandım ve ertesi günü Genel Başkanın beni beklediği, bu arada düşüncelerimi içeren yazılı bir görüş ile gelmemin iyi olacağı tarafıma iletildi. Tahmin edersiniz ki benim Recep Tayyip ERDOĞAN ile görüşeceğim haberi meslek kamuoyunda anında duyuldu ve çok yönlü tepkilere neden oldu. Görüşmeye gitmeden önce Bakanlık APK Kurul Başkanı, değerli hemşerim Dursun Çetin ile iletişime geçip kendisinden bazı rakamsal bilgiler de alarak, ORMAN BAKANLIĞININ, KESİNLİKLE KAPATILMAMASI, MUTLAKA BAŞKA BİR BAKANLIK İLE BİRLEŞTİRİLMESİ DÜŞÜNÜLÜYOR İSE TARIM YERİNE, KORUMA ANLAYIŞININ ÖRTÜŞTÜĞÜ ÇEVRE BAKANLIĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNİN DAHA ANLAMLI OLACAĞINI içeren üç sayfalık bir görüş hazırladım.

Ertesi günü AKP Genel Merkezine gittim, ama hükümet kurulmadan önce, ülkenin her yerinden gelen partili grupların oluşturduğu kalabalık nedeniyle

le kapıya yanaşmam mümkün gözüküyordu. Randevu saatim de geçiyordu, bunun üzerine Başkanlık Sekreteryasını arayınca, herkesin kullandığı ana kapıya gittiğimi anladım. Nitekim gönderilen bir görevli ile özel kapıdan, makam katına çıktım ve bir odaya alındım. Kahve ikramından hemen sonra yanıma gelen bir bayan görevli, yarım saat sonra Başkanın benimle görüşeceğini söyledi. Yarım saat dolmak üzere iken aynı görevli yanıma gelerek; çok üzgünüm, Başkanımız şimdi yapılan bir telefon görüşmesi sonucu George Bush'un daveti üzerine acilen Washington'a gitmek için havaalanına hareket ediyor, sizinle görüşmesi için Genel Başkan yardımcımız Abdüllatif ŞENER bey ile konuşuldu dedi. Bunun üzerine beni yönlendirdikleri Abdüllatif ŞENER (şu anda CHP Konya Milletvekilidir) ile görüştüğümde, Orman Bakanlığı'nın kapatılması konusunda kararlı olduklarını öğrendim. Çünkü iktidar olarak Bakanlık sayısını azaltmak istediklerini, bu yüzden kimi Bakanlıkları kapatacaklarını, bazı Bakanlıkları da birleştireceklerini söyledi. Ben de gülümseyerek kendisine yanlış düşündüklerini, Orman Bakanlığının gücünü ve potansiyelini bilmediklerini söyledim. Bu Bakanlığın ülke alanının %26'sını yönettiğini, 7.5 milyon orman köylüsü ile organik bağ içinde olduğunu, bu nüfusun siyasal sonuçları etkilediğini, Türkiye'deki ahşap sanayi sektörünün ham madde gereksiniminin bu Bakanlıkça karşılandığını, dünyanın bütün devletlerinin bir araya gelerek, çevrenin en

önemli halkası olan ormanların korunması konusunda uluslararası yeni sözleşmeler imzalar iken ve yeni kurumlar oluşturur iken sizin Orman Bakanlığını kapatmanız çok büyük bir hata olacaktır dedim. Bunun üzerine, bu görüşlerinizi bize resmi bir raporla iletir misiniz lütfen deyince, önceden hazırladığım raporu kendisine sundum. Bu rapordan bir nüsha da Başkanlık Makamına bırakmamı istedi. Dediği gibi raporun bir nüshasını Genel Başkanlık özel kalemine, bir nüshasını da adını şu an unuttuğum başka bir Genel Başkan Yardımcısına verdim. Aşağıda Recep Tayyip ERDOĞAN'a sunulmak üzere yazdığım raporu okuyabilirsiniz.

"Türkiye Ormancılığı ve Orman Bakanlığı

1839 Tanzimat Fermanından önce ülkemiz ormanlarının yönetim ve idaresinden sorumlu bir teşkilatın bulunmadığı dönemlerde, ormanlar hiçbir kurala bağlı olmadan herkesin faydalanmasına (Cibali Mübahha) açık tutulmuştur. Ülkemizde ormanların ekonomik bir değer olarak kabul edilmesi ve işletilmesi Tanzimat'la başlamış ve 1839 yılında ilk kez, Ticaret Nezaretine bağlı bir Orman Müdürlüğü kurulmuştur. Bu Müdürlük, 1869 yılında da Maliye Nezaretine bağlı Orman Umum Müdürlüğü şekline dönüştürülmüştür. Bundan sonra, 1869 yılından 1969 yılına kadar ülkemiz ormanlarının idaresinden sorumlu kuruluş olan Orman Genel Müdürlüğü, sırası ile Ticaret, Maliye, Orman ve Maadin, Ticaret ve Ziraat, Orman-Maadin ve

Ziraat, İktisat Nezareti ile İktisat Vekaleti, Ziraat Vekaleti ve Tarım Bakanlığı gibi çeşitli nezaret ve Bakanlıklara bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmüştür. Kısacası 1869 -1969 yılları arasında geçen 100 yıllık sürenin, 75 yıllık bir zaman periyodunda ormancılık faaliyetleri, Tarım Bakanlığına bağlı bir Genel Müdürlük olarak sürdürülmeye çalışılmıştır. Günümüzde ülkemizin toplam orman alanı 20.763.247 hektar olup, ülke yüzölçümünün %26,6'sını oluşturmaktadır. Orman alanlarımızın %49'u bozuk, %51'i verimli niteliktedir ve bu ormanların %99'u devletin mülkiyetindedir. Bir başka yaklaşımla Ormancılık Örgütü, Türkiye alanının %26'sını yönetmekle sorumludur. Ancak ülkemizde yıllardır uygulanan sosyo-ekonomik politikalar nedeniyle ormanlarımız yangın, kaçak kesim, otlatma, tarla açma, yanlış arazi kullanımı gibi olumsuzluklar nedeniyle tahrip olmuştur. Bu nedenle, arazi yapısı itibarıyla engebeli, iklimi yarı kurak, yağışların düzensiz ve şiddetli sağanak şeklinde olan ülkemizde ormanların korunması, erozyonun ve meydana getirdiği zararların azaltılması, su veriminin düzenlenmesi, bozulan doğal dengenin ve biyolojik çeşitliliğin yeniden tesisi gibi tamamen kamu hizmeti niteliği taşıyan çalışmalar hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle, ülkemizde salt orman sayılan alanlarda 6 milyon hektar ağaçlandırma ve erozyonla mücadele çalışması yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Bunun yanı sıra çok değerli doğal varlıklarımızın başında gelen Milli Park-

lar, Tabiat Parkları ve diğer koruma altına alınan ve alınması zorunlu olan, kaynak değerleri çok yüksek olan orman alanlarının tefrik, tesisi ve yönetimi de ülkemiz için çok büyük bir sorumluluk arz etmektedir. Öte yandan ülkemizde 19.020 adet orman köyü bulunmakta ve bu köylerde 7.7 milyon nüfus yaşamakta, bu nüfus, ülkemizin toplam köy nüfusunun %50.5'ini oluşturmaktadır. Geçimi ağırlıklı olarak orman kaynaklarına bağlı olan ve ülkemizin en fakir kesimini oluşturan orman köylülerinin istihdamı ve gelirlerinin artırılması, orman halk ilişkilerinin iyileştirilmesi, orman kaynaklarının sağlayacağı sosyal ve ekonomik fonksiyonların ve yönetiminin en iyi şekilde yerine getirilmesi bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

Bu durumu Avrupa Birliği ülkeleriyle kıyaslamak gerekirse; AB ülkelerinde toplam orman alanı 136 milyon hektar olup, ormanların %81'i verimli, %19'u ise verim değeri düşük, bozuk orman alanlarından oluşmaktadır. AB ormanlarının %65'i özel, %35'i devlet ve diğer kamu tüzel kişilikleri mülkiyetinde bulunmaktadır. Ayrıca AB ülkelerinde orman kadastrosu, mülkiyet ihtilafı, açma, yerleşme, yasa dışı yollarla faydalanma, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, orman köylülerinin gelirinin artırılması gibi problemler bulunmamaktadır. Bu ülkelerin hemen hepsi Türk ormancılığının yüzde yüz sorumlu olduğu ve tamamı kamu yararı niteliğinde olan yukarıdaki problemleri aşmış durumdadır. Dolayısıyla Avrupa Birliği ülkelerinde ormancılık

faaliyetleri ülkemizdeki gibi zorunluluktan kaynaklanan karmaşık bir yapıya sahip bulunmamakta ve çalışma konuları itibariyle yoğunluk taşımamaktadır. Diğer taraftan gelişmiş ülkelerin özellikle AB ülkelerinin hemen hepsinde ormanların mülkiyeti ağırlıklı olarak özel sektör elinde bulunduğundan, orman kaynaklarının yönetiminde özel sektör daha etkin konumdadır. Bu nedenle AB ülkelerinde ormancılık örgütlenmesi ülkemizden farklı bir yapıya sahip olup, diğer Bakanlıkların çatısı altında bir denetleme ve araştırma birimi olarak faaliyet göstermektedir.

Yukarıda adı geçen ve kamu hizmeti niteliği taşıyan görevlerin yerine getirilmesi, gerek ülkemiz ormanlarının %99'unun devlet mülkiyetinde olması, gerekse anayasa ve ilgili yasalarda yer alan hükümler nedeniyle, Ülkemiz orman kaynakları yönetiminin tek Bakanlık çatısı altında toplanmasına karar verilmiş ve 07.08.1969 tarih ve 1595 sayılı kanunla ilk defa bir Orman Bakanlığı kurulmuştur. Ancak Orman Bakanlığı 12 Eylül 1980 ihtilâli ile birlikte kapatılarak ormancılık örgütü, hiçbir yönü ile benzeşmeyen Tarım Bakanlığı bünyesinde bir Genel Müdürlük haline getirilmiştir. Böylece ülkemiz koşulları dikkate alınarak bir değerlendirme yapıldığında, daha önce 75 yıl gibi uzun bir zaman yapılan yanlışlığa, bir 10 yıl daha eklenmiştir. Nitekim ülkemizdeki tarımsal faaliyetler ile ormancılık faaliyetlerinin birbiriyle ilişkisi olmayan farklı alanlarda yürütülmesi, bu alanların birbirinden çok farklı

niteliklere ve özelliklere sahip olması, tarım sektöründeki faaliyetlerin tamamen özel işletmeciler tarafından, ormancılık faaliyetlerinde ise tamamen kamu tarafından yürütülmesi, tarımsal faaliyetlerin sonuçlarının birkaç yıl gibi kısa bir zamanı kapsamaması, ormancılık sektörü faaliyetlerinin ise en az 60 yıl olmak üzere çok daha uzun süreleri kapsamaması gibi nedenlerle 10 yıl boyunca yapılan uygulamalar sonucu Türkiye'de ormancılık çalışmalarının, Tarım Bakanlığının bünyesinde yürütülmesinde, ne ülkemiz tarımına, ne de ormancılığın hiçbir yararının olmadığı açıkça görülmüştür. Ayrıca ülkemizde nüfusun artışına ve refah seviyesinin yükselmesine paralel olarak, ormancılık sektörünün sunduğu mal ve hizmetlere olan talebin artması ve çeşitlenmesi yanında, çevre bilincinin gelişmesi ve ormanların evrensel bazda özel önem kazanması, ormancılık faaliyetleri alanının genişlemesine ve iş hacminin büyümesine neden olmuştur. Bu gerçeklerden hareketle ormancılık örgütünün Bakanlık seviyesinde yeniden kurulması gereği gündeme gelmiş, bu düşünce politik ve teknik düzeyde kabul görülerek 07.08.1991 Tarih ve 442 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Orman Bakanlığı yeniden kurulmuştur.

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alındığında, Orman Bakanlığının halen olduğu gibi müstakil bir Bakanlık olarak faaliyetlerinin sürdürülmesi bir zorunluluk arz etmektedir. Ancak mutlaka bir başka Bakanlıkla birleştirilmesi yönünde si-

yasi karar alınması söz konusu olacaksa, yukarıda da belirtildiği gibi tarım sektörü ve ormancılık sektörü birbirinden farklı alanlarda yürütüldüğü, Orman Bakanlığının Tarım Bakanlığı ile hiçbir ortak yönünün bulunmaması, görev ve sorumluluğu itibarıyla hiçbir şekilde örtüşmemesi nedeniyle, geçmişte yapıldığı gibi orman Bakanlığının Tarım Bakanlığı ile birleştirilmesi yönünde karar alınmasının uygun olmayacağı yadsınamaz bir gerçektir. Buna karşılık 6831 Sayılı Orman Kanunu, 3800 Sayılı Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 443 Sayılı Çevre Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 2872 Sayılı Çevre Kanunu, 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, 3234 Sayılı Orman Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve diğer kanunlar tüzükler ve yönetmelikler, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ve protokoller incelendiğinde Çevre Bakanlığının görevleri ile Orman Bakanlığının hemen hemen bütün görevlerinde birleşme olduğu görülmektedir. Bu nedenlerle, Orman Bakanlığının esas itibarıyla müstakil bir Bakanlık olarak faaliyetlerini mutlaka sürdürülmesinin, ancak birleşme söz konusu olacaksa bu birleşmenin Orman ve Çevre Bakanlığı olarak gerçekleştirilmesinin daha uygun olduğu görülecektir.

SONUÇ

1) Ülkemiz ormanlarının %99'unun devlet mülkiyetinde bulunması, 2) yangın, kaçak kesim, otlatma, tarıma açma,

yanlış arazi kullanımı gibi olumsuzluklar nedeniyle tahrip edilmiş olması sonucu ormanlarımızın %49'unun bozuk yapıda olması, 3) arazi yapısı itibarıyla engebeli, iklimi yarı kurak, yağışları düzensiz ve şiddetli sağanak şeklinde olan ülkemizde toprak erozyonunun büyük boyutta oluşması, 4) sel, taşkın ve heyelan olaylarının ülkemizde önemli miktarda mal ve can kayıpları meydana getirmesi, 5) ülkemizin en fakir kesimini oluşturan 7.5 milyon orman köylüsünün ormanlar üzerindeki sosyal baskısı, 6) orman kadastro ve mülkiyet sorunlarının henüz çözülmemiş olması gibi hususlar dikkate alındığında; a) Orman kaynaklarının etkin yönetimi, b) Mevcut ormanlarımızın korunması, orman yangınlarının önlenmesi çalışmaları, c) Orman kadastro komisyonu çalışmalarının tamamlanarak mülkiyet sorunlarının çözüme kavuşturulması, d) Orman alanlarımızın %49'unu oluşturan bozuk ormanların iyileştirilmesi, bu doğrultuda ülkemizde orman sayılan alanlarda ağaçlandırma ve erozyonla mücadele çalışması yapılması gerekli 6 milyon hektar gibi çok büyük potansiyel sahanın bulunması, e) Orman köylerinde yaşayan ve geçimi ağırlıklı olarak orman kaynaklarına bağlı olan halkın istihdamının ve gelirlerinin artırılarak ormanlar üzerindeki sosyal baskıların azaltılması ve orman halk ilişkilerinin iyileştirilmesi, f) Sel, taşkın, heyelan ve erozyonun meydana getirdiği zararların azaltılması, g) Bozulan doğal dengenin ve biyolojik çeşitliliğin yeniden tesisi, h)

Su veriminin düzenlenmesi iyi orman kaynaklarından beklenen ekonomik ve diğer sosyal faydaların topluma sunulması gibi tamamen kamu hizmeti niteliği taşıyan, geniş kapsamlı ve gerçekleştirilmesi zorunlu olan çalışmalar hayati önem taşımaktadır. Yukarıda belirtilen faaliyetlerin etkin, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesi için Orman Bakanlığının halen olduğu gibi müstakil bir Bakanlık olarak faaliyetlerini sürdürmesi zorunluluk arz etmektedir. AB ülkelerinde geçmiş yıllarda Tarım-Orman ve Doğal Kaynaklar veya Tarım-Orman Bakanlığı şeklindeki Bakanlık oluşumundan son yıllarda vazgeçilerek, Çevre ve Orman Bakanlığı şeklinde Bakanlık kuruluşlarına gidilmiştir. Bu bağlamda, ülkemizde ormancılık disiplini; mutlaka bir başka Bakanlıkla birleştirilmesi yönünde siyasi bir karar alınması söz konusu olacaksa, bu birleşmenin, AB ülkelerinde olduğu gibi, Orman ve Çevre Bakanlığı olarak gerçekleştirilmesinin daha uygun olacağı görülecektir.

Salih SÖNMEZİŞİK

TMMOB Or. Müh. Odası
Gen. Başkanı”

Çok kısa bir süre sonra 58. hükümeti oluşturan kabine açıklandığında, Orman Bakanlığının kapatılmadığını, eski haliyle bağımsız bir Bakanlık olarak bırakıldığını öğrenince kendi gönümce mutlu oldum.

Sevgi ile kalınız.

ÇALILAR

Hakan ÇELİK

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Mühendisliği Bölümü
Orman Botaniği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Olea europea var. oleaster - Delice

Genel görünüşü: Gövde gelişimi düzensiz, eğri büğrü veya yumrulu, çoğunlukla çalı formunda veya 15 metreye kadar boylanabilen bir ağaçtır (Resim 1).

Sürgün: Sürgünler açık gri renkte olup küçük gümüşü pullarla kaplıdır.

Yaprak: Yapraklar dar ve mızrağımsı olup alt yüzü açık grimsi renktedir.

Çiçek: Çiçekler dalların ucunda kümeler halinde bulunur ve beyaz renktedir (Resim 1).

Meyve: Çekirdekli sulu olan meyve yumurta şeklindedir. Meyve olgunlaşmadan önce yeşil renkte görünürken olgunlaştıktan sonra siyah veya kahverengimsi yeşil şeklinde görünmektedir (Resim 1).

Türkiye'deki yayılışı: Akdeniz havzasının en yaygın odunsu bitkilerinden biri olup Ege, Akdeniz, Marmara Bölgeleri ile Karadeniz Bölgesi'ndeki Kelkit ve Çoruh vadilerinde deniz seviyesine yakın yerlerde yayılış yapar. Kültüre alınan formu ise ağaç olup meyveleri daha büyüktür.

Kullanım yerleri: Delice zeytinden elde edilen yağ normal yağlara göre oldukça kalitelidir. Ancak yağ verimi az olduğu için üretimi sağlanamamaktadır. Ayrıca meyveleri acımsıdır ancak geçmiş dönemlerde yiyecek olarak oldukça fazla kullanılmıştır.

Foto: Ünal AKKEMİK

Foto: Ünal AKKEMİK

Resim 1: *Olea europea var. oleaster* genel görünümü (solda), yaprak ve meyveleri (sağda)

Akkemik, Ü. (Ed.). 2020. *Türkiye'nin bütün ağaçları ve çalıları*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Yaltınk, F. 1978. *Olea L.* In: Davis PH (ed.) *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, Vol. 6, pp. 155-156. Edinburgh; Edinburgh University Press.

***Prunus prostrata* (Lab.) Ser. - Kaya Kirazı**

Genel görünüşü: Bir m'ye kadar boy yapabilen veya yerde sürünücü formda olan seyrek dallı bir çalıdır (Resim 2).

Sürgün: Uzun ve kısa sürgünler vardır.

Yaprak: Hem uzun sürgün de hem de kısa sürgünde yaprak bulunmaktadır. Yapraklar geniş yumurtamsı şekilde sapları kısadır. Yaprak kenarları keskin dişli ve uzun sürgündeki yapraklar kısa sürgündeki yapraklardan daha uzundur. Ayrıca yaprakların üst yüzeyi koyu yeşil olmakla birlikte alt yüzeyi beyaz tüylüdür.

Çiçek: Çiçeklerin taç yaprakları kırmızımsı-pembe renktedir ve çiçekler tekli ya da ikili olarak bir arada bulunurlar (Resim 2).

Meyve: Küre şeklindeki meyveler, çekirdekli sulu meyve tipindedir.

Türkiye'deki yayılışı: Ülkemizde Ege ve Akdeniz Bölgelerinin yüksek kesimlerindeki kayalık alanlarda yayılış göstermektedir.

Resim 2: *Prunus prostrata* (Lab.) Ser. genel görünümü (solda), sürgün ve çiçekleri (sağda)

Akkemik, Ü. (Ed.). 2020. *Türkiye'nin bütün ağaçları ve çalıları*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Browicz, K. 1972. *Prunus* L. In: Davis PH (ed.) *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, Vol. 4, pp. 8-12. Edinburgh; Edinburgh University Press.

TÜRKİYE'NİN KUŞLARI

Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ
Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi
nkaano@gmail.com

GECE BALIKÇILI *Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758) Pelecaniformes- Ardeidae

Ülkemizde gözlenen sekiz balıkçıl türünden biri olan gece balıkçılı tıknaz vücutlu ve orta boyutlu bir kuş türüdür. Hemen tüm Türkiye'deki uygun yaşam alanlarında geçit kuşu ya da yaz göçmeni olarak bulunur. Alaca balıkçıdan sonra en küçük ikinci balıkçıl türüdür. Diğer balıkçılara göre daha seyrek görülmekle birlikte doldukça çekingendir. Her iki cinsiyette morfolojik olarak benzer görünüştedir ancak gençler ve üreme dönemindeki ergin bireylerde farklı renk kombinasyonları görünmektedir.

Yetişkin bir bireyi; 56-65 cm olan gece balıkçıllarında kanat açıklıkları 105-112 cm arasında olup, ağırlıkları 1000 grama kadar çıkabilir. Kambur duruşu, içe çekik olan boynu ile çok uzak mesafelerden bile rahatlıkla tanınır. Bu bağlamda balıkçılar ailesi içinde boynu en kısa hatta hiç olmayan balıkçıl olarak da bilinir. Ancak bir gece balıkçılı gördüğünüzde sizi en çok etkileyecek olan özelliği parlak kırmızı renkte olan göz bebekleri olacaktır. Sarı ve kısa bacakları, kalın ve siyah gagası gece balıkçılı belirgin olan diğer tür özellikleri arasında yer almaktadır. Çok fazla bir renk çeşitliliğine sahip olmayan gece balıkçıllarının yetişkin bireylerinde tepe ve sırt kısmı siyah renkte olup yüz,

Foto: N. Kaan Özkazanç

gerdan ve göğüs kısmı ise beyaz kimi zaman açık gri renktedir. Karın kısmına doğru griye doğru koyulaşan tüyler kanat altlarında siyah büyük yamalar şekline dönüşmektedir. Sade ama oldukça çekici görünen gece balıkçıllarının üreme döneminde tepe kısmında çıkan üç adet beyaz bant şeklindeki süslü tüyleri onlara ayrı bir güzellik katmaktadır.

Uçuş sırasında belirgin olan tıknaz görünümüne ek olarak arka

kısımdan dışarıya çıkan bacakları ve çok olmasa da kambur vücut şekli ile uçuş sırasında da rahatlıkla tanınabilir.

Ergin bireylere göre oldukça sade olan gençler; kahverengi bir zemin üzerine yoğun bir şekilde döşenmiş beyaz benekleri ile kendilerini gösterirler.

Diğer balıkçıl türlerinden farklı olarak gündüzleri sık ve yoğun bitki örtüsüne sahip olan ve özellikle su kenarlarındaki yerlerde dinlenen gece balıkçılları

Foto: N. Kaan Özkazanç

nın geceleri farklı yoğunluktaki gruplar halinde uçtukları görülmektedir. Ancak bu gece balıkçılığının tam bir gecesi olduğu anlamına gelmez. Gündüz saatlerinde sık sık uçarken ya da beslenirken görmek mümkündür. Çiftleşme döneminde ise

gündüz aktivitelerinin çok daha fazla arttığı görülmektedir. Özellikle yoğun bitki örtüsünün bulunduğu sazlık alanlar, göl ve nehir kıyılarında gece balıkçılığını görme olasılığınız oldukça yüksektir. Bu alanlarda çoklukla bir dal ya da çit üzerinde tüneyerek

dinlenirler. Yaşam alanlarında ve özellikle ağaç tünelerinde genellikle küçük gruplar ya da koloniler halinde olmayı seçerler.

Gece balıkçıllarının ilgi çeken bir diğer özelliği ise adeta kurbağa sesini andıran “vaaak” şeklindeki ötüşleridir. Bu sebepten dolayı Anadolu'nun bazı yerlerinde bu türe “Vakkuşu” denilmektedir.

Yaşam alanlarında sazlıklar ve çalılıklar arasına yaptıkları yuvalara her biri 3,5-4 cm boyunda 3-5 adet yumurta bırakırlar. Yaklaşık 21-22 günlük bir kuluçka döneminin ardından çıkan yavrular 6 haftalık olduklarında palazlanırlar ve uçuş eğilimine girerler. Bu dönemde hem ebeveynlerin hem de yavruların besine olan ihtiyaçlarının fazla olmasından dolayı gece balıkçıllarının gündüzleri çok daha yoğun olarak faaliyette oldukları ve besin aradıkları görülmektedir.

Hayvansal besin alan bu tür kurbağa ve larvalarını, balıkları, çekirge ve böcekleri afiyetle yemektir. Çoğu zaman kertenkele ve yılan ile beslendiklerini görmek olasıdır. Ayrıca yakın çevrelerinde farklı türlere ait olan kuş yuvalarındaki diğer türlere ait yavruları da avladıkları kayıt edilmiştir.

Gece balıkçılığının en ilginç davranış özelliklerinden bir tanesi de kuluçka nöbeti döneminde görülmektedir. Kuluçka nöbetinde nöbeti devralmak için yuvaya dönen eşlerden biri yuvada bekleyen eşine kendini tanıtmak ve düşman olmadığını belirtmek için eşinin önünde başını aşağı eğerek tepe kısmında bulunan tüyleri kabartır ve üç beyaz teli havaya kaldırır.

Türkiye'de üreme dönemlerinde ve göç mevsimlerinde gözlenen bu tür, küresel ölçekli olarak LC yani düşük risk seviyesinde olmasına rağmen, sulak alanlarda uygulanan kontrolsüz drenaj ve aşırı su kullanımından kaynaklanana habitat bozulmalarından oldukça fazla etkilenmektedir. Ayrıca yaşam alanları çevresindeki tarımsal uygulamalar ve özellikle de artan tarımsal ilaç kullanımı yine gece balıkçılığını olumsuz yönde etkileyen diğer faktörler içinde yer almaktadır. Ülkemizde en büyük popülasyonunu Manyas Kuş Cennetinde yapmakla birlikte Trakya, Güney Batı, İç Anadolu, Doğu ve Kuzey-Doğu Anadolu'da yayılış yapmaktadır.

IUCN verilerine göre küresel nüfusun yaklaşık 570.000-3.730.000 olduğu tahmin edilmekte olup Avrupa'da 60.000-

Foto: N. Kaan Özkazanç

86.100, Çin'de 100.000-1 milyon Tayvan'da 100.000-1 milyon, ve Kore'de 10.000-100.000 üreyebilen çiftin olduğu bildirilmektedir. Gece balıkçılığının popülasyonları Kuzey Amerika'da artma eğiliminde iken Avrupa'da ise azalmakta eğilimi göstermektedir.

Kaynaklar

Birdlife: <https://www.birdlife.org/>

Ebird: <https://ebird.org/home>

Furtun, Ö.L. (2021) Trakuş Türkiye'ni Kuşları. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sertifika No:40077 ISBN: 978-625-405-476-1 Genel Yayın: 5178 Golden Medya Matbaacılık ve Tic. A.Ş. İstanbul

IUCN: <https://www.iucnredlist.org/>

Kirazlı, C. (2019) Yeniçağa Kuş Cenneti Avifaunası. ISBN: 978-605-184-198-2 Sage Yayıncılık Ankara

Kızıroğlu, İ. (1989) Türkiye Kuşları. OGM Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtma Şube Müdürlüğü 314s. Ankara

Trakus: <https://www.trakus.org>

Turan, N. (1990) Türkiye'nin Av ve Yaban Havanları Kuşları. OGM Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtma Şube Müdürlüğü 274s. Ankara

Somçağ, S. (2003) Türkiye Kuşları. Yapı Kredi Yayınları 2273. ISBN 975-08-1019-8

Svensson, L., Mullarney, K., Zetterstörn D., Grant, P.J. (2009) Collins Bird Guide. Harper Collins Publisher Ltd. ISBN: 978-0-00-726726-2 Trento, Italy

Sözen, M., Erturhan, M., Boyla, K. A., Tozsın, T., Soydaş, M. (2018). Zonguldak Kuşları. ISBN: 978-605-4610-77-8. Yayınevi: T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı.

Osman İKİNCİ

BRIÇ KÖŞESİ

Merhaba değerli Orman ve Av okurları,

Geçen sayıda size bir briç problemi vermiş ve çözümünü de bu sayıda yayımlayacağımı belirtmiştim. Hem soruyu hatırlayalım ve hem de çözümünü inceleyelim.

Problem şöyle idi: Aşağıdaki deklarasyon sonucunda gelinen 5♦ kontratını gerçekleştirmek için oynanan ilk iki el sonrasında oyun planınız nasıl olmalıdır?

♠ A
♥ D
♦ AR10984
♣ AV1083

G (Siz)	B	K	D
-	1♥	2NT☼	3♥
Pas	4♥	4NT	Pas
5♦	H. Pas		

	K	
B		D
	G	

♠ 10742
♥ 62
♦ V752
♣ 942

☼: En az 5-5 kartlı minör renkler.

Kontrat: 5♦

Atak: ♥A

Löve 1: Batı ♥A'yı kazandı.

Löve 2: Batı ♥R'yi oynadı.

Kozların rakiplerdeki dağılımı 2-1 (%78) şeklindedir. Oyun planınız nasıl olmalıdır?

En az bir trefl kaybınız daha görünmektedir fakat eğer iki büyük trefl önöründen sadece biri bile Batı'da ise kontratı yapabilirsiniz ki bunun başarı olasılığı %75'tir. Ancak bu başarıyı sağlamak için antrelerinizi iyi yönetmeli ve bunun için de **markalarınıza bile çok dikkat etmelisiniz.**

Dört el şöyle idi:

♠ A
♥ D
♦ AR10984
♣ AV1083

♠ DV
♥ AR10753
♦ 3
♣ D765

	K	
B		D
	G	

♠ 10742
♥ 62
♦ V752
♣ 942

♠ R98653
♥ V984
♦ D6
♣ R

Bu düşünce ile ikinci löveye otomatik olarak ♦4 ile çakmamalı, ♦1098'den biri ile çakmalı, ♦AR'yi çekmeli, ♦4'ü oynayarak ♦7 ile ele geçmeli ve elden ♣9'u değil, ♣2'yi oynayıp çift önör empası atmak amacıyla yerden ♣V10'dan birini koymalısınız. Diyagrama göre bu löveyi kazanacak olan Doğu, pik dönerse alır, ♦V ile ele geçer, ♣9'u oynayarak Batı'ya empas atar ve kontratı yaparsınız.

Bu şekilde Batı'daki 4 parça trefle önlem almış olacağınıza, aksi halde diyagrama göre batacağınıza dikkat ediniz.

Bu sayıdaki problemimiz de aşağıda verilmiştir.

♠ 8643
♥ 86532
♦ -
♣ AD65

	K	
B		D
	G	

♠ AR1095
♥ AD4
♦ ARD
♣ R10

Deklarasyon sırasında rakipler hep pas geçmişlerdir.

Kontrat: 6♠

Atak: ♦10

Löve 1: Yerden bir kör verdiniz, elden ♦A ile kazandınız.

Löve 2: ♠A'yı çektiniz, Batı ♠V'yi ve Doğu ise ♠2'yi verdi.

Oyun planınız nasıl olmalıdır?

Problemi çözenlerin osmanikinci@hotmail adresine çözümlerini göndermelerini bekliyorum. Bu sayede meslektaşımızın dergimizdeki briç köşesi ve briçle ne kadar ilgilendiklerini de öğrenme olanağımız olacaktır.

Bu köşede briçle ilgili başka konulara da yer verilmesi talepleri olanların da e-posta adresime dilek ve görüşlerini iletmelerini bekliyorum.

Briçte Deblokasyon

Deblokasyon, bir elde bloke olmaya neden olacak kartın çıkarılmasına denir. En yalın şekilde kartların doğru sırada oynanması demektir.

Bir elde sağlanan bir renk eğer o ele antre yoksa deklaranın işine yaramaz. Bu nedenle kartların oynanış sırası, antresi olmayan elde sağlanması olası kartları çekmeye yarayacak şekilde ayarlanmalıdır. Eğer ele veya yere yeterli antre yoksa kartların oynanış sırasında ve markalarının seçiminde daha dikkatli olunmalıdır. Deklarasyondan ve defansın oynanış tarzından çıkarımlar elde edilerek, dağılım ve onörlerin yerleri tahmin edilmeye çalışılmalıdır. Bir elde bloke olmak yüzünden sağlandığında ulaşılamayan rengin hiçbir değeri yoktur. Bu sorunun çözümü, gerektiğinde büyük bir marka veya onörü debloke etmektir.

1. Yere yeterli antre yoksa bazı durumlarda tek çözüm, deblokasyondur.

Örnek No: 1

♠D103
♣AR92

	K	
B		D
	G	

Bu ve benzeri elleri doğru oynamak, bu renkteki dağılımı doğru tahmin etmekle mümkündür. Eğer bu rengin Doğu'da uzun olduğu tahmin edilirse ve ele başka antre yoksa önce A çekilmeli ve **yerden 10'lu verilmelidir (debloke edilmelidir)**. Daha sonra yerin D'sine gidilmeli ve üçüncü elde Doğu'nun V'sine empas atılmalıdır. Vale Doğu'da en az 4 parça ise 10'luyu debloke etmeden bu renkten 4 löve alınamayacağına dikkat ediniz.

Örnek No: 2

♠AD943
♣R102

	K	
B		D
	G	

Yere başka antre yoksa Batı'daki 4 parça V'ye önlem almak için önce elden 10'lu oynanarak yerden A ile alınmalı ve ele R ile geçilmelidir. Bu ele her iki rakip de uyarsa 5 löve alınır. Eğer Doğu uymazsa elde kalan 2'li ile yere doğru oynanarak Batı'nın V'sine empas atmak için yerden 9'lu konur. Bu şekilde Batı'daki 4 parça V'ye rağmen 4 löve kazanılır. Vale Doğu'da 4 parça ise ve yere başka antre yoksa bu renkten 5 löve alınamayacağına dikkat ediniz.

Örnek No: 3

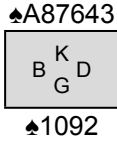
♠ARD43
♠10982

	K	
B		D
	G	

Yere başka antre yoksa yerden ARD çekilirken elden 2'li verilirse ve Vale rakiplerden birinde üç parça ise Vale üçüncü turda düşer fakat dördüncü lövede elin 10'lusu löveyi kazanır (bloke olur) ve yerde sağlanmış olan 4 ve 3'lü tahsil edilemez. Bu blokasyon sorununun çözümü deblokasyondur. Bunun için yerden ARD oynanırken elden 1098 debloke edilmelidir.

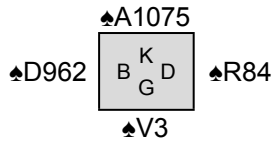
Örnek No: 4

Yere başka antre yoksa ve rengin dışındaki dağılımı 2-2 ise bu renkten 5 löve alınabilir fakat bunun için ilk iki lövede eldeki 10 ve 9'unun debloke edilmesi gerekir. Aksi halde ilk iki lövede dışındaki R, D ve V düşer, üçüncü lövede ise 10'lu ile elde bloke kalır ve sadece iki löve alınabilir.

2. Deblokasyon, gerektiğinde bir rengi rakip oynadığında da yapılır.

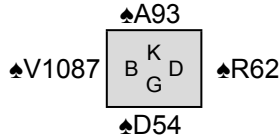
Örnek No: 5

Batı 2'liyi atak ettiğinde yerden küçük verilmelidir. Yerden küçük verildiğinde Doğu löveyi R ile alırsa ve yere başka antre yoksa elden de V debloke edilmelidir. Bu sayede D'ye empas atmak suretiyle iki pik lövesi kazanma olanağı olur.

3. Deblokasyon, bir ele antre yaratmak için de yapılır.

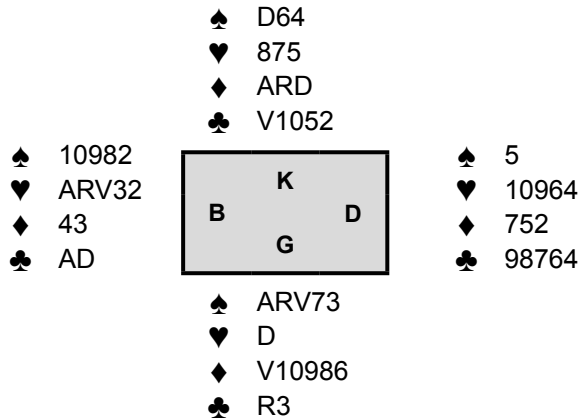
Örnek No: 6

Batı V'yi atak ettiğinde iki löveyi garanti etmek için yerden küçük verildiğinde Doğu löveyi R ile alırsa yere iki antre yaratmak için elden de D verilmelidir (debloke edilmelidir). Bu sayede 10'luya empas atılarak, 9'lu ve A olmak üzere yere iki defa geçme olanağı yaratılmış olunur.

Deblokasyon konusunu dört el açık bir problemle sonlandıralım.

Örnek No: 7

G (Siz)	B	K	D
-	-	1♣	Pas
1♠	2♥	Dbl*	Pas
4♥	H. Pas		

*3 kartlı pik desteği

Atak: ♥A

Atakçı ♥R ile devam edince çaktınız. Oyun planınız nasıl olmalıdır?

Atak lövesi dışında iki trefl kaybınız vardır. Hazır olan 5 koz ve 5 karo lövelerini tahsil edebilirsiniz kontratı yaparsınız. Eğer kozların rakiplerdeki dağılımı 3-2 ise hiç bir sorunuz olmaz. Üç tur koz çekerek kozları toplar,

yerden ♦ARD'yi çeker ve iki trefl lövesi kaybetmeniz bile rakibin oynayacağı trefl veya köre elden çakar, elinizde kalan iki karoyu da çekerek kontratı yaparsınız. Fakat dikkat ediniz! Eğer kozların rakiplerdeki dağılımı 4-1 ise bu oyun planı ile batarsınız.

Bu yüzden kozların olası 4-1 dağılımına önlem almak amacıyla ♠A ve ♠D olmak üzere iki tur koz çekmelisiniz. Diyagrama göre kozların 4-1 dağıldığını görürsünüz. Üçüncüye çakılma riski yüksek olduğundan yerden ♦AR'yi çekmeli ve yerdeki son kozla ele geçmelisiniz. Dışarıdaki son kozu almak için ♣V'yi oynadığınız löveye yerden ♦D'yi debloke etmeli ve elinizde kalan üç karoyu da tahsil ederek kontratı yapmalısınız.

Kitap Tanıtım

ORMAN DENİNCE UMURSAMADINIZ Kİ (!)

Derneğimizin Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Erdoğan Atmış ve Yayın Kurulu Üyesi Dr. Öğretim Üyesi H. Batuhan Günşen'in birlikte kaleme aldığı **Orman Denince Umursamadınız ki (!) Siyasi Partilerin Ormanlık Politikaları Üzerine Değerlendirmeler** adlı kitap Derneğimiz yayınlarından çıkmıştır. Kitap beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, son 20 yıllık dönemde Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Halkların Demokratik Partisi ve İyi Parti'nin ülkemiz ormanlarına ve ormancılığına nasıl baktıkları, genel seçimler öncesinde yayınladıkları parti bildirgeleri üzerinden karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. İkinci bölümde 2002, 2007, 2011, 2015 ve 2018 genel seçimlerine katılarak ülkemizin yönetimine talip olan tüm siyasi partilerin ormanları ve ormancılığı nasıl algıladıkları, neler yapmak istedikleri her bir genel seçim özelinde ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde, 2002 yılından beri iktidarda olan ve dolayısıyla ormancılık yönetiminde de söz sahibi olan Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidara ilk geldiği zamandan bu yana ne tür ormancılık politikalarını benimsediği, uyguladığı ve bunların ülkemiz ormanlarına ve ormancılığına yansımaları kap-

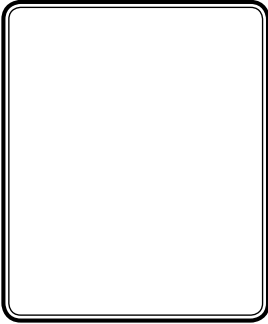

samlı olarak ortaya konmuştur. Dördüncü bölümde, 14 Mayıs 2023 Genel Seçimi öncesinde Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti, Saadet Partisi, Demokrat Parti, Demokrasi ve Atılım Partisi ve Gelecek Partisi'nin kurmuş olduğu Millet İttifakı'nın (Altılı Masa) hazırlayıp 30 Ocak 2023 tarihine kamuoyuna açıkladığı *Ortak Politikalar Mutabakat Metni*ndeki ormancılık politikaları analiz edilmiştir. Kitabın son bölümünde, *ormanların yönetiminde benimsenmesi gereken temel ilkenin; ormanların belli kesimlerin yararına değil kamu ve dünyadaki tüm canlıların*

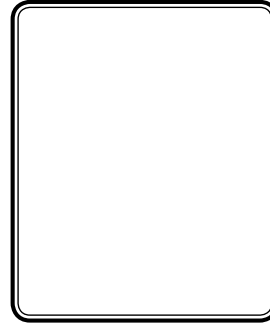
yararına yönetilmesi olması gerektiğine vurgu yapan yazarlar, 2023 Genel Seçimleri öncesinde toplumsal nitelikli ormancılık politikaları önerilerinde bulunmuşlardır.

Şüphesiz ki bu kitap, bir yandan son 20 yılda ülkemizi yönetmeye talip olan ve yöneten siyasi partilerin ormanlara ve ormancılığa bakışını öğrenmek isteyenler, diğer yandan da gelecekte ülke yönetimine talip olacak siyasi partiler için yol gösterici temel bir kaynaktır. Kitabın elektronik versiyonuna <https://www.ormancilarderneği.org/Yayinlar> adresinden ulaşabilirsiniz.

Vefat Eden Üyelerimiz

Erhan GENÇ
Kırklareli – 1945
İ.Ü. Orman Fak. – 1967
İstanbul – 28.08.2023

Ahmet Arif AKDOĞAN
Malatya – 1956
İ.Ü. Orman Fak. – 1981
Isparta – 14.08.2023

Kenan FİDAN
Denizli – 1942
İ.Ü. Orman Fak. – 1966
Muğla – 30.07.2023

Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve meslek kamuoyumuza başsağlığı dileriz.

A. körelmeyle başı dertte bakılan dünyada
keder veriyor eksilen metal... gümüş
keskinliğin belleğinde son yenilgiler

kurtarılmış bir vakti okşayan ürkek
hüner, aramadan buluyor ateşi...

tiz bir ormanın gümrah kıvılcımları
bıçağa benzer bir uysallığı biçimliyor

ayrı ayrı birçok şeyi bir arada
sulara doğru bir yokuştan yukarı

B. sevilmeyen bir kadından ayrılmanın
dikensi maviliği ve dip hüznlerle
kaplı kolaylığı parmakları altında
bir eski zaman çeliğini çürütüyor

C. dinleyeni zora sokan bir suskunluk

D. körelen ve bilenen şeyler zora
sokuyor dünyanın biçimini; güya
bir yuvarlağın kendi dönmesindeki
anlamsız denge yani bir bıçağı
çağa körelten keskin akıl..

bir eksiği çoğaltıyor zımparalı devinim –

Celal SOYCAN**

*Soycan, C., 2009. Azade. DigrafYayıncılık, İstanbul, s:13.

**1948 yılında Gaziantep'de doğan Celal Soycan, 1971 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinden mezun oldu. Mezuniyet sonrasında çeşitli illerde orman işletme şefliği yaptı, işletme müdürlüğü gibi üst düzey görevlerde bulundu. Konya Orman İşletme Müdürlüğü yaptığı sırada, 1980 darbesiyle solcu/devrimci kadroların tasfiyeleri sırasında bakanlıktaki işine son verildi. Bir süre işsiz kalan Soycan, Mersin Belediyesinde göreve başladı. Soycan, belediye bürokratlığı döneminde emekli oluncaya kadar, Mersin Belediye Başkan Yardımcılığı da dahil olmak üzere üst düzey yöneticilik görevleri üstlenmiştir. Soycan, üniversite yıllarından itibaren edebiyat ve resimle ilgilenmiştir. Birikim, Yarına Doğru, Türk Solu, Cumhuriyet, Yeni Ortam gibi gazete ve dergilerde siyasal ve sosyal içerikli yazıları, Varlık, Adam Sanat, Gösteri, Dize, Yeni Biçem gibi edebiyat dergilerinde şiirleri yayımlandı. Işık şiir dergisini 2000-2010 yılları arasında yayımladı. 2010'dan bu yana Şiirden Dergisi'nin editörlüğünü yürütmektedir. Şiirlerinin yanı sıra günümüzün önemli ressamlarının eserleri ve resim sanatı üzerine eleştirel metinler yazmakta, ressamları tanıtan ve resimleri üzerine eleştirel düşüncelerin dile getirildiği katalog çalışmalarına katılmaktadır. Şiir ve yazıları Almanca, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca, Litvanca ve İbraniceye çevrildi, yazı ve şiirleri Almanya, İtalya, Fransa, ABD, Japonya, Litvanya, İspanya ve İsrail'de yayımlandı.

Diğer yazın eserlerinin yanında; Öyle Kal (2000), Cemresiz Günlerde (2005), Saptım Burçlar Bilgisinden (2006), Adın Olsam (2006), Ölüler İçin Oda Müziği (2007), Azade (2009), Kün (2011), Kırım Mevsiminde Aşk (2014), Hünsa (2016), Kötülüğü Gördüm (2017), Beyhude (2018) adlı şiir kitapları bulunmaktadır.

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği

Cumhuriyet Mah. Tuna Cad. No:5/8
06420 Kızılay / Çankaya / Ankara
T. 0.312 433 84 13 **F.** 0 312 433 26 64

www.ormancilardernegi.org

Türkiye Ormancılar Derneği

@ormancilarderne

türkiyeormancilardernegi

Üyelik Aidatları İçin

Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası - Yenişehir Şubesi
Şube Kodu 471

IBAN TR25 0001 0004 7139 7751 3950 02 (TL)

Hesaplanmıza yaptığınız
üyelik aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle
herhangi bir masraf alınmayacaktır.

Derneğimizin yıllık üyelik aidatı 60 TL'dir